

EL BISBE DE BANGASSOU (REPÚBLICA CENTREAFRICANA), MONS. JUAN JOSÉ AGUIRRE, FA D'ESCUT HUMÀ PER EVITAR UNA MASSACRE DE MUSULMANS

P 12

«Déu mateix ens va posar allà i ens va protegir»

Mons. Aguirre visita els ferits i desplaçats amb el cardenal Dieudonné Nzapalainga.

La Nit de Ràdio Estel i «Catalunya Cristiana»

Actuació del Cor Vivace a la basílica de Santa Maria del Mar

P 16-17

S'institueixen els Premis Bisbe Joan Carrera

P 25

Especial Pentecosta

Com entens l'acció de l'Esperit Sant a la teva vida i a l'Església?

Responen Teresa Forcades, Josep M. Massana, Carla Costa i Víctor Codina

P 8-9

Pensant-ho millor

La religió cristiana

La religió cristiana és la religió en la qual hem nascut i en la qual hem estat educats la majoria de nosaltres; és la religió dels nostres pares, dels nostres avis, dels nostres avantpassats, la religió profundament arrelada a la nostra terra que ha inspirat hàbits, costums i celebracions populars, que expressen la nostra ànima col·lectiva. En aquesta religió hem après a invocar la gràcia de Déu i li hem donat gràcies; és la religió que ha marcat el ritme de la nostra vida personal i és la religió que ha embolcallat els nostres difunts en el moment de cloure els ulls en aquest món. Però la religió cristiana té sentit en la mesura que ens ha portat a la fe, la fe en nostre Senyor Jesucrist, en el qual creiem i esperem i al qual estimem. Millor encara, la fe és la que dona sentit a la religió, de tal manera que una religió sense fe esdevé pur formulisme i sovint hipocresia, per bé que també és veritat que una fe sense religió, és a dir, sense les obres que l'expressen, no pot existir.

La fe, doncs, té la primacia. En el nostre cas, en el cas, vull dir, de la fe cristiana, la fe és molt més que afirmar com a vertaders els enunciats del credo; la fe és, d'una banda, l'adhesió a la persona de Jesús, el Vivent, una adhesió en la qual actua de forma invisible, però real, l'Esperit de Déu, i, de l'altra, és el principi i la font de la

nostra salvació. Sant Pau ho diu a tort i a dret: «En l'evangeli es revela la justícia salvadora de Déu, en virtut de la fe i amb vista a la fe (...) Per la fe en Jesucrist, Déu dona la seva justícia a tots els qui creuen (...); en el temps present, ha mostrat la seva justícia salvadora; així ell, que és just, fa justos els qui viuen de la fe en Jesús» (Carta als Romans). I no seria desassenyat veure en aquesta exaltació de la fe una certa desautorització dels qui cerquen la salvació de Déu en la pràctica de la religió, per molt excel·lent que sigui. Déu me'n guardi, de menysprear la religió. A més de ser un producte cultural de primera categoria, la religió, per damunt de tot, és un bàlsam que ens ajuda a suportar amb conhort les desventures de la vida i és un mitjà excel·lent per sortir del nostre solipsisme suïcida i per comunicar-nos amb el que hi ha fora de nosaltres; la religió i, en concret, el culte i la litúrgia religiosos han provocat i provoquen l'experiència estètica i sovint han estat i són el punt de partença de la conversió a Déu de persones molt sensibles a l'impacte de la bellesa. Però no es poden negar les patologies de la religió: són prou conegudes i han estat a bastament blasfemes. M'estalvio insistir-hi. En canvi, crec que cal parlar més de la dimensió eclesial de la fe. Ho farem.

Josep Gil Ribas
Prevere
gilribas@tinet.org

La setmana en tuits

Eva Fernández @evaenlaradio

Corresponsal de Cope a Itàlia i al Vaticà
El Papa renova la seva proximitat envers la comunitat copta després de l'atemptat de «ferotge violència». Van ser assassinats per negar-se a renunciar a la fe

Jordi Évole @jordievole

Codirector de «Salvados»
El Papa visitava València. Un metro descarrila. Moren 43 persones. Res no podia entelar la visita. #EstratègiadelSilenci. Política inhumana

Carme Munté @carmemunte

Periodista
Miquel Tresserras ha llençat un missatge a la comunicació de l'Església: «Tenim tots els mitjans per sortir-nos-en, però ens cal la coordinació.»

Lluís Caelles @LluísCaelles

Periodista TV3
Arrenca a Taormina un inquietant G7 amb un @realDonaldTrump «unilateral»

Ivanka Trump @IvankaTrump

Filla de Donald Trump
Va ser molt inspiradora la visita a Sant'Egidio per conèixer el treball notable que fa amb els supervivents del tràfic de persones i aquells que encara el pateixen

Lluís Llach @lluís_llach

Cantant
La cara del Papa rebent el president Trump és una condemna explícita a les fondàries roents d'en Pere Botero

L'EFEMÈRIDE DE LA SETMANA

Dia 5 de juny del 1964: Pau VI permet la incineració dels catòlics, com a alternativa a la inhumació.

Zoom

Carme Munté

Adriana Olsina

Madagascar té un dels índexs de pobresa més alts del món, i la manca de recursos bàsics fa que molts nens i nenes es morin de malalties que es poden curar. Gràcies a l'ajuda econòmica de l'ONG Malària 40 (www.malaria40.org), les Filles de la Caritat duen a terme programes com menjadors socials o dispensaris mèdics. La fotògrafa Adriana Olsina ha plasmat la realitat d'aquests infants en un recull de fotografies que es pot veure fins al 16 de juny a l'Espai Margarida Xirgu de la Biblioteca Ramón Fernández Jurado de Castelldefels. Els donatius recaptats es destinaran íntegrament al menjador social de Tanjombato.

Escollat a Ràdio Estel

Ignasi Miranda
Coordinador d'Informatius

La Nit i FiraGran

La Nit de Ràdio Estel i Catalunya Cristiana ha estat molt present aquests últims dies, en moments que van des de la Fórmula Estel fins a l'espai *El Mirador de l'actualitat*, passant pels diversos programes i propostes promocionals. La responsable de l'organització, Mercè Papiol, ha destacat la bona resposta per al sopar a Llotja de Mar i el repte d'omplir al màxim el concert del Cor Vivace a la basílica de Santa Maria del Mar, en l'inici de la vetllada. Des de la coral, han qualificat de «magnífica» l'experiència de cantar per ajudar els nostres mitjans, a través del seu estil únic a l'hora de versionar cançons modernes i animades.

D'altra banda, hem parlat aquests dies de la fira de la gent gran FiraGran. Com a preludi d'un especial dedicat al certamen, emès a Ràdio Estel el dimecres 31 de maig de 10 a 13 hores des de les Drassanes de Barcelona, Mercè Raga entrevistava divendres 26 el director, el sociòleg Juli Simón, i el portaveu, Àngel Rodríguez. Simón destacava que «una de les novetats d'aquest any són els fòrums i els debats», on es parlarà, per exemple, de la prevenció de la salut mental.

Editorial

Benvinguda Renda Garantida de Ciutadania

La Renda Garantida de Ciutadania (RGC) és una ajuda assistencial adreçada a totes aquelles persones que no tenen els recursos necessaris per mantenir un mínim nivell de vida. És un dret de tota persona —pel sol fet d'existir— que té entre els seus deures el d'acceptar una oferta de treball en condicions legals. Si no és així, es perd la prestació. Per tant, és fals que aquesta renda desactivi la recerca de treball. La RGC es mou, doncs, en un àmbit de més drets que de subsidis, que ens empara a tots (sabem que molta gent ben situada, per efecte de la crisi i de manera totalment inesperada, ha quedat al marge i sense xarxa de protecció).

Cal no confondre la RGC amb la Renda Mínima d'Inserció (RMI coneguda també com a PIRMI) que és del tot insuficient. Segons Diosdado Toledano, portaveu de la comissió promotora de la Iniciativa Legislativa Popular per la RGC: «Poseu-vos a la pell de les famílies que perceben la renda mínima; escolteu el Comitè Europeu dels Drets Socials

quan en les seves conclusions del gener del 2014 per Espanya i Catalunya —excepte el País Basc i Navarra— denuncia que els sistemes de renda mínima no són conformes a allò que es disposa en la Carta Social Europea, ni pel que fa al nivell de prestació —molt per sota del sou de pobresa fixada per Eurostat— ni per les restriccions en les condicions de la seva aplicació.» S'espera que la RGC, substituint la RMI, entri en funcionament a partir del 15 de setembre del 2017.

El papa Francesc a l'encíclica *Laudato Si* —un exemplar de la qual va regalar significativament al president Donald Trump— afirma: «No cal que imaginem solament els pobres del futur; n'hi ha prou de recordar els pobres d'avui, que tenen pocs anys de vida en aquesta terra i no poden continuar esperant» (162). Aquesta emergència que assenyala el Papa va ser un dels arguments de Toledano a l'hora de defensar la RGC al Parlament. També, amb motiu de la roda de premsa de Nadal de Càritas diocesana de Barcelona (CDB), Mons.

Omella i el director de CDB, Salvador Busquets, van reclamar a les administracions una renda garantida de ciutadania, constatant que l'entitat ha multiplicat per quatre les ajudes per necessitats bàsiques, passant d'un milió d'euros l'any 2007 a gairebé quatre milions l'any 2016 (<http://www.caritasbcn.org/ca/node/4543>). En aquesta mateixa línia va la instrucció pastoral de la CEE «Església, servidora dels pobres», en l'elaboració de la qual tingué un paper important el cardenal electe de Barcelona. En ella s'afirma: «Si la crisi s'ha desencadenat entre nosaltres amb rapidesa, ha estat en gran mesura per donar prioritat a una forma d'economia basada exclusivament en la lògica del creixement, amb la convicció que "més és igual a millor". Sens dubte, és el mateix model el que correspon revisar» (<http://www.conferenciaepiscopal.es/instruccion-pastoral-iglesia-servidora-los-pobres>). Dedicuem el Primer Pla d'aquest número, elaborat pel nostre redactor Joan Andreu Parra, expert en economia social, a aquesta proposta d'ajut tan actual.

La redacció us proposa

Lluitar contra la pobresa i l'exclusió

La Renda Garantida de Ciutadania s'aplicarà a partir del 15 de setembre P 4-5

Ordenació diaconal a Girona

El colombià Mn. Dagoberto Rojas, camí cap al presbiterat 11

Innovació «in crescendo»

Arriba el VII Festival Internacional Orgue de Montserrat P 10

Acompanyant projectes de vida

Som-Fundació celebra els trenta anys d'existència P 26-27

Un nou llindar

**Sebastià Taltavull
Anglada**

Bisbe auxiliar de Barcelona
Administrador apostòlic
de Mallorca

Un llenguatge bo d'entendre

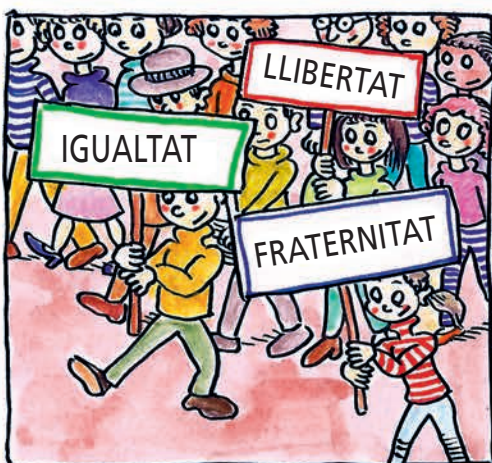
Encara que no ho sembli, avui tot pot tornar a començar. És la força de renovació que l'Esperit de Déu ens infon constantment amb el seu alè. Avui agraïm aquest do meravellós, font d'on raja una nova primavera de l'Església.

El llenguatge és fàcil i difícil alhora. Com podem fer-nos entendre? Quin misteri d'amor amaga aquesta font de la qual brolla unitat, equilibri, enteniment, saviesa, ciència, pietat, consell, fortalesa, alegria, pau, bondat, respecte? Qui no entén, per damunt de tota diferència i paraula, aquest llenguatge de l'amor?

L'Esperit del Senyor, que és Amor, es fa particularment do i comunica els seus fruits a un grup de persones que han conviscut amb Jesús, l'han vist ressuscitat: més enllà de tota diferència de raça, poble, nació, llengua, procedència, classe social i situació en la vida, fan accessible un missatge que arriba al cor de tots i experimenten un canvi interior inesperat: passen de la por a la confiança, del recel a l'entusiasme, i són portadors d'un anunci que conté tots els elements de la globalització del bé.

La festa de Pentecosta ens descobreix el valor de la interioritat i, amb ella, el misteri amagat de Déu, que és esperit, en cada persona humana. En una societat qualificada de líquida per la seva falta de consistència interna, l'acció de l'Esperit en nosaltres irromp com a do i com a fruit. És l'alternativa a la frustració humana, al buit interior, a la soledat radical, a la incomunicació, al ressentiment que bloqueja tota relació autèntica. Estam davant de quelcom realment genial que ens dinamitza. És l'Esperit Sant!

Com canalitzar amb un nou ardor aquest procés d'interiorització en la vida personal i la seva repercussió en la vida social? Rebem de Jesús una missió concreta que ens impulsa cap a aquesta transformació segons l'Evangeli. Sempre ens trobam davant l'alternativa: comptar amb l'Esperit o prescindir-ne. La nostra resposta de fe haurà de ser ferma i confiada, ja que, sense ell, «ningú no pot confessar que Jesús és el Senyor».

Renda Mínima d'Inserció, Renda Garantida de Ciutadania, Renda Bàsica

La tisorada del primer govern d'Artur Mas a la Renda Mínima d'Inserció —coneguda popularment com a pirimi— està en l'origen de la reclamació ciutadana per a una Renda Garantida de Ciutadania (RGC). «En ple mes d'agost del 2011, el Govern va restringir l'accés a aquesta ajuda argumentant que hi havia molt de frau (unes xifres que mai va donar) i va deixar de ser un dret subjectiu. De les 34.000 famílies que la cobraven, van deixar de fer-ho un terç. Va ser una barbaritat», recorda el portaveu de la comissió promotora de la ILP per una RGC, Diosdado Toledano.

Des de l'Assemblea de Treballadors en Atur a Catalunya, de la qual formava part Toledano, van comprovar-ne els efectes: «Hi havia molts companys aturats que van deixar de percebre l'ajut, hi havia gent que plorava, molta població autòctona, sobretot moltes dones i joves, i alguns amb malalties.» I això els va fer passar a l'ofensiva per desenvolupar la Renda Garantida de Ciutadania, un dret previst a l'Estatut.

En el procés de suma d'adhesions va interferir-hi la Renda Bàsica Ciutadana, una renda universal i incondicional: «On hem hagut de fer un major esforç explicatiu i pedagògic ha estat per diferenciar-nos de la Renda Bàsica, que té problemes seriosos de viabilitat i no té consens social. Però des del Govern es confonia amb les dues rendes amb el propòsit de restar suport social a la RGC; s'explicava que animaria a renunciar a buscar feina, que era una renda per a ganduls. Es tracta d'un discurs molt verinós i que arriba a gent molt senzilla», subratlla Toledano.

Guillem López-Casasnovas, catedràtic d'Economia de la Universitat Pompeu Fabra (UPF), observa que allò que s'ha acordat «no és una renda universal garantida de ciutadania. Aquesta, tal com es defineix, és per a tothom (rics i pobres) i és d'implementació impossible: ha de substituir tota la resta de prestacions (la qual cosa afectaria majoritàriament els més pobres, que són qui més les perceben) i ha de pretendre recuperar la progressivitat social perduda a través de la inclusió d'aquella renda a l'IRPF (els rics entrarien gràcies a aquella renda a un tram de bases més altes amb major tipus impositius). Donar per treure als pobres i donar als rics per intentar recuperar després a través de l'impost sobre la renda em sembla un disbarat. Mostra desconeixement de com funciona el país».

Drets socials per lluitar

La Renda Garantida de Ciutadania s'aplicarà a partir

L'antic sindicalista i activista Diosdado Toledano (a la dreta de la imatge) és una de les veus del moviment que ha promogut la Renda Garantida de Ciutadania.

Joan Andreu Parra

«La pobresa no pot esperar.» Aquesta cita del papa Francesc va ser un dels arguments que Diosdado Toledano, portaveu de la comissió promotora de la Renda Garantida de Ciutadania (RGC), va fer servir quan va haver d'exposar les raons per aprovar un projecte de llei sobre aquesta renda en el ple del Parlament de Catalunya. Toledano apel·lava a obrir «una esperança de dignitat (...) per als més de dos milions de ciutadans que viuen sota el llindar de la pobresa, especialment per als més de 600.000 en situació de pobresa severa i en particular per a les 95.000 famílies on tots els seus membres no tenen feina ni ingressos.»

Tot sembla indicar que aquesta iniciativa legislativa popular (ILP) podrà veure la llum després de l'acord a què han arribat la Conselleria de Treball, Afers Socials i Famílies de la Generalitat de Catalunya i els promotors de la RGC el 15 de maig passat. A partir d'ara, s'obre tot un treball en el si del Parlament per tramitar la llei amb el compromís que comenci a aplicar-se a partir del 15 de setembre proper. De fet, amb aquesta llei es desenvoluparà l'article 24.3 de l'Estatut d'autonomia del 2006: «Les persones o les famílies que es troben en situació de pobresa tenen dret a accedir a una renda garantida de ciutadania que els assegurui els mínims d'una vida digna, d'acord amb les condicions que legalment s'estableixen.»

«Sobretot ho notarà la gent que està en situació de molta pobresa i exclusió social. Tindrà uns ingressos complementaris que els permetrà millorar la seva qualitat de vida. És un pas molt important en la lluita contra la pobresa i l'exclusió social, i un factor de cohesió», destaca Toledano. Igualment, els promotors de la ILP subratllen que «és un dret que

FRANCESC ROIG President de Càritas Catalunya

«L'objectiu de la RGC és que qualsevol persona en situació de vulnerabilitat ha de percebre uns ingressos mínims de subsistència»

salaris i un sistema de protecció social suficient, on la RGC no fos necessària.»

L'Església celebra l'acord

Càritas, una de les entitats que ha donat suport a la RGC, aplaudeix l'acord: «L'objectiu de la RGC és que qualsevol persona en situació de vulnerabilitat ha de percebre uns ingressos mínims de subsistència. Creiem que es notarà bastant en la nostra activitat ja que es mitigarà aquesta angoixa de no saber com un arriba a final de mes», destacava en la primera valoració a Ràdio Estel el president de Càritas Catalunya, Francesc Roig.

«El suport —destaca Toledano— dels sectors més progressistes i compromesos de l'Església catòlica ha estat important. O el de l'arquebisbe de Barcelona, Joan Josep Omella, que arriba a un sector de la població molt important i obliga algunes persones a resituar-se.»

Per la seva banda, Càritas diocesana de Barcelona posa l'accent en el fet que la Renda «sigui compatible amb

ens empara a tots, tenint en compte una economia com la nostra, egoista i amb vaivens, on ens hem trobat amb gent de classe mitjana, amb llocs de treball ben remunerats, que amb la crisi s'ha trobat en el no-res.» Alhora, Toledano alerta que cal resoldre altres problemes i que la RGC «no és un remei que tot ho cura; tant de bo hi hagués una situació de plena ocupació, bons

121.191 signatures en suport de la Renda Garantida de Ciutadania es van lliurar al Parlament de Catalunya el desembre del 2013.

contra la pobresa i l'exclusió

del 15 de setembre

els contractes a temps parcial d'import inferior a 664€ en el cas de les famílies monoparentals» i insta el Govern «a ampliar-ho a tots els casos en fases posteriors». L'entitat diocesana ha informat que «el 85% de les famílies que atenem tenen uns ingressos inferiors a 664€», precisament l'import de la RGC per persona a què s'arribarà el 2020 — està previst un desplegament progressiu de les quanties, partint de 550 € [vegeu requadre].

El Govern ha anunciat que el cost de la mesura serà d'uns 600 milions d'euros malgrat que en els pressupostos aprovats no hi ha cap partida assignada. «Junts pel Sí i la CUP van pactar que es crearà un fons estructural del conjunt de la despesa no realitzada pels departaments per nodrir la RGC i el pressupost de la Renda Mínima d'Inserció automàticament passarà a la RGC. Ens han assegurat que el cost d'aplicació en els tres mesos i mig del 2017 estarà cobert», explica Toledano.

Guillem López-Casasnovas, catedràtic d'Economia de la Universitat Pompeu Fabra (UPF), considera que el cost és assumible: «L'import no és excessiu i els criteris d'elegibilitat són modulables. En cap cas no és universal en el sentit tradicional de "per a tothom"». De fet, des de la comissió promotora de la RGC asseguren que «els recursos per combatre la pobresa a Catalunya hi són» i recorden la conveniència «d'una política fiscal més justa i la recuperació d'impostos que es van treure.»

Més enllà d'això, defensen que es tracta no d'una despesa social, sinó d'una inversió: «La pobresa té efectes molt negatius sobre la salut física i psíquica de la població vulnerable, també sobre l'educació d'aquests nens, que finalment tenen un cost per a la societat.» De la mateixa manera, tal com s'ha demostrat en altres països on aquesta renda s'aplica, es preveu un efecte positiu sobre la demanda, ja que la població vulnerable «en disposar d'aquests ingressos podrà adquirir el que es produeix en l'entorn (aliments bàsics...), que abans tenien restringit.»

Des de la comissió promotora, Toledano avança que d'ara endavant es comprometen «que la llei es desenvolupi fins a complir els objectius que estan esglaonats; defensar el dret i estar atents davant de futures retallades que puguin venir; i actualitzar l'Índex de la Renda de Suficiència de Catalunya [l'IRSC, actualment 664 €/mes és l'indicador de referència] que porta congelat des del 2010».

Contraprestacions

Prestacions a canvi de res? Aquest és un dels principals prejudicis contra els quals han hagut de lluitar els promotors de la RGC. «Reiterem el dret al treball digne, a la plena ocupació i reivindicuem com a fórmula essencial distribuir el tre-

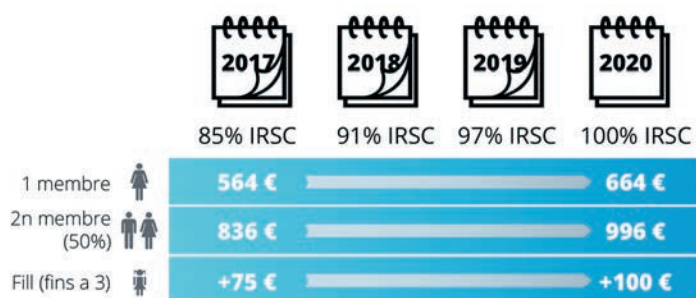

La Renda Garantida de Ciutadania ha estat una reivindicació que s'ha allargat durant quinze anys, coincidint amb el deteriorament progressiu de l'economia a les llars.

Aplicació de la Renda Garantida de Ciutadania

Transitorietat d'implementació de setembre de 2017 a abril de 2020.

Setembre de 2017: entraran totes les persones que ara cobren la RMI (426 €) i les que ho demanin voluntàriament i compleixin els requisits.

Font: Departament de Treball, Afers Socials i Famílies de la Generalitat de Catalunya.

DIOSDADO TOLEDANO

Portaveu de la comissió promotora de la ILP

«Tant de bo hi hagués una situació de plena ocupació, bons salaris i un sistema de protecció social suficient, on la RGC no fos necessària»

ball i la riquesa. Però mentre no aconseguim això i els governs no compleixin els seus deures constitucionals, què fem si la gent no té amb què viure?», qüestiona Toledano.

Per aquest motiu, aquesta renda ja en els primers redactats preveia una sola condició: que si la persona beneficiària rebutjava una oferta d'un lloc de treball en condicions legals, se li retiraria. López-Casasnovas, per la seva banda, és partidari d'exigir contraprestacions: «L'objectiu ha de ser la reinserció, no l'apalancament

en trampes de pobresa per manteniment de la situació o fent la viu-viu a l'economia submergida. El propòsit és el retorn al treball digne. Si aquest no ve del mercat privat, que almenys s'ofereixi la RGC a canvi d'una contribució ciutadana: des de la neteja de boscos, al manteniment del mobiliari urbà fins al servei a persones desvalgudes o infants. La llista pot ser llarga.»

Amb tot, és innegable que el sistema econòmic dominant porta associat l'excés de volums importants de treballadors que tenen una reubicació complicada. López-Casasnovas apunta alguns possibles camins: «Tots podem ser útils amb mesures i activitats diferents. La correcció hauria de venir d'extreure fiscalment molt més recursos dels grans excedents que avui obtenen uns pocs, per utilitzar-los per apaivagar millor les conseqüències quan el *gap* tecnològic d'uns és ja inevitable, per orientar-los més a treball comunitari i voluntariat, banc de temps i similar, i per millorar la formació de capital humà i les polítiques actives d'ocupació d'aquells altres per als quals encara som a temps.»

Una Iniciativa Legislativa Popular (ILP) de llarg recorregut

Les aspiracions pregoneres de la ciutadania tenen una manera de guanyar pes específic i traslladar-se als representants polítics, en forma d'encàrrec legislatiu, per la via de la Iniciativa Legislativa Popular. Aquestes iniciatives de llei han d'estar avalades per 500.000 signatures en el cas de l'Estat espanyol o per 50.000 en el cas de Catalunya —la Renda Garantida de Ciutadania (RGC) va recollir més de 121.000 signatures.

Algunes de les ILP segueixen tramitacions d'urgència i altres es dilaten més en el temps: «La ILP sobre la pobresa energètica que es va aprovar el juliol del 2015 va començar molt més tard que la de la RGC i es va aprovar molt abans. No va tenir tantes dificultats, especialment pel que fa a pressupost, ja que el cost de la pobresa energètica per a la Generalitat era només de 5 a 10 milions d'euros», sosté el portaveu de la comissió promotora de la ILP per a una RGC, Diosdado Toledano.

Toledano anota les claus perquè una ILP prosperi: «L'objectiu ha de tenir una importància suficient i ha de poder ser entès per la majoria de la ciutadania; per tant, s'ha de fonamentar i explicar bé i ha de poder motivar.» Així, davant d'objectius que poden mobilitzar pressupostos importants «cal aconseguir la major força i unitat possible». Per això, la iniciativa per la RGC ha sumat 76 entitats socials, sindicals, polítiques... i 52 ajuntaments de Catalunya —amb el 70% de la població del país— que han fet mocions de suport a la ILP.

Igualment, el factor motivant també és nuclear per rearmar-se davant les dificultats: «Hem hagut de mobilitzar-nos per impedir el bloqueig que volia fer el Govern. La tramitació havia de ser d'urgència i es va anar retardant en el temps. Hem fet tres marxes d'aturats que finalitzaven al Parlament exigint la RGC, dos dejunis (el darrer, el desembre passat), actes, fòrums, manifestos... Moltes iniciatives per buscar el suport de la ciutadania i per mantenir viva la flama», relata Toledano.

«Ha estat molt dur. Tenim 92 actes de reunions de la comissió promotora. S'hi ha dedicat molt de temps i esforç, però hem aguantat. Destaco la gran unitat i fraternitat entre nosaltres, hi ha hagut debat, però mai no hem tingut reunions tenses», conclou Toledano.

Pelegrinatges 17

BRETANYA

Del 5 al 9 de juny

LA PUGLIA Del 12 al 16 de juny

El secret més ben guardat

**LA BRETANYA
FRANCESA**

Del 2 al 8 de juliol

**PELEGRINATGE
A TERRA SANTA**

Del 20 al 27 de juny
Del 27 novembre al 4 desembre

**ISRAEL
I
JORDÀNIA**

Del 4 al 13 de juliol

**TOSCANA I
ÚMBRIA**

Del 12 al 19 de juliol

**MOSCOU-
SANT PETERSBURG** El tresor
dels
tsars

Del 8 al 15 d'agost

NORUEGA

Del 29 de juliol al 5 d'agost

**LITUÀNIA, LETÒNIA
I ESTÒNIA**

Del 12 al 21 d'octubre

NACIONS DE L'ADRIÀTIC

Del 22 al 31 d'agost
CROÀCIA, BÒSNIA I HERCEGOVINA,
MONTENEGRE I ESLOVÈNIA

SRI LANKA
Del 6 al 17 de novembre

L'ESPERIT I L'EXOTISME
DE LES TERRES
DE L'ANTIGA CEILAN

SETEMBRE	Sicília
SETEMBRE	Repúbliques del Bàltic
OCTUBRE	Xipre
DESEMBRE	Nova York
DESEMBRE	Roma Pessebres

«Bones relacions bilaterals» entre Roma i la Casa Blanca

Primera trobada entre el papa Francesc i Donald Trump

El Papa, conversant amb Donald Trump.

Agències
Ciutat del Vaticà

«Satisfacció per les bones relacions bilaterals existents entre la Santa Seu i els Estats Units d'Amèrica.» Així ho recull el comunicat vaticà després de l'esperada trobada cara a cara entre el papa Francesc i el president nord-americà Donald Trump. Davant de l'expectativa que havia aixecat aquesta reunió, que va durar aproximadament una mitja hora, la nota de premsa del Vaticà assenyala «el compromís comú a favor de la vida i de la llibertat religiosa i de consciència. S'ha manifestat el desig d'una col·laboració serena entre l'Estat i l'Església catòlica dels Estats Units, compromesa en el servei a la població en els àmbits de la salut, l'educació i l'assistència als immigrants».

A la reunió, hi va haver un intercanvi de punts de vista sobre aspectes de l'actualitat internacional i amb la promoció de la pau al món a través de la negociació política i el diàleg interreligiós, especialment al Pròxim Orient. El Pontífex va regalar a Trump un medalló de l'olivera, que simbolitza la pau, el missatge que va escriure per a la Jornada Mundial de la Pau de l'1 de gener passat (*La no-violència: estil d'una política per a la pau*), les exhortacions apostòliques *Amoris laetitia* i *Evangelium gaudium*, així com l'encíclica *Laudato Si*.

Per la seva banda, el dignatari nord-americà es va comprometre a llegir aquests textos i li va lliurar llibres de Martin Luther King: «Crec que li agradaran. Espero que sí.» Francesc li va explicar que li regalava el medalló de l'olivera i el missatge de la pau,

del qual li va assenyalar alguns paràgrafs, «perquè vostè sigui instrument de pau». Davant d'això, Trump va respondre: «Tenim necessitat de pau.»

Amb aquesta reunió entre tots dos líders sembla que es posa punt final al desencontre entre dues maneres oposades de contemplar la realitat. De fet, Trump va sortir de la trobada subratllant: «No oblidaré mai el que m'ha dit.» I al seu compte de Twitter, el president Trump escrivia poc després: «Deixo el Vaticà més determinat que mai per cercar la pau.» Unes declaracions que contrasten amb les que en altres ocasions havia fet sobre Francesc

S'ha manifestat el desig d'una col·laboració serena entre l'Estat i l'Església catòlica dels Estats Units

Església en sortida

Trump, fronteres i el papa Francesc

Jordi
Sánchez
Torrents

Si aneu a Ciudad Juárez, just a la frontera entre Mèxic i els Estats Units, veureu una gran escultura blanca de quatre metres del papa Francesc. L'escena conté una certa ironia per la seva ubicació i més tenint en compte la polèmica que va sorgir l'any passat arran d'una declaració que va fer el Papa contestant una pregunta sobre el reforç dels murs a la frontera entre els EUA i Mèxic en plena campanya electoral nord-americana.

El Papa deia que una persona que només pensa a construir murs i no a construir ponts no és cristiana. La idea era una indirecta —molt directa— a l'aleshores aspirant a la nominació republicana, Donald Trump, al qual les paraules del Pontífex no se li van posar gens bé.

Fa una setmana, Trump i el papa Francesc es van donar la mà i van parlar de pau. El president nord-americà deia que marxava del Vaticà amb més determinació que

mai per aconseguir la pau al món. No jutjo les bones intencions del president, però tampoc pecarem ara d'ingenuïtat. Perquè els fruits del diàleg i de la trobada no són sempre immediats, però són petits ponts de relació per on passen els camins de pau.

Parlar amb qui és afí a nosaltres no té cap mèrit. Trump a Europa no cau bé però potser és perquè veiem en ell el que no ens agrada de nosaltres. Perquè potser els murs de Mèxic no són gaire més alts que els de Melilla, ni menys fornits que les palissades econòmiques, laborals i burocràtiques de les fronteres europees. Potser no som gaire millors que els nord-americans..., i potser hauríem d'instal·lar també una estàtua del Papa a cada frontera que ens recordi les seves paraules en el seu discurs a Fàtima: «Enderrocarem tots els murs i superarem totes les fronteres, anant a les perifèries, per revelar allí la justícia i la pau de Déu.»

de l'estil: «No comprèn els problemes que tenim nosaltres, els americans, amb la immigració», «el Papa és una figura molt polititzada» o «si alguna vegada l'ISIS arribés a atacar el Vaticà, el Papa hauria d'esperar i pregar perquè Donald Trump fos president». Tota una «conversió» del president nord-americà, que ara proclama sense cap problema que «tinc molt respecte per ell» i que se sent «honorat» per haver conegut el Pontífex.

A Donald Trump l'acompanyaven, entre altres, la seva esposa Melania (que va visitar l'hospital Bambino Gesù del Vaticà) i la seva filla Ivanka. Aquesta darrera, en qualitat d'assessora del president dels Estats Units, va mantenir dues reunions amb evident significat social. La primera visita va ser a l'Acadèmia Pontificia per a les Ciències Socials, on va signar la declaració del Papa amb els líders religiosos i va afirmar que en nom de Déu el tràfic d'éssers humans és un crim contra la humanitat. Després, va visitar la Comunitat de Sant'Egidio, on es va trobar amb el seu fundador, Andrea Riccardi, i el seu president, Marco Impagliazzo. La reunió es va centrar a l'Àfrica, la pau i la lluita contra el tràfic d'éssers humans. La filla de Trump es va trobar també amb algunes dones víctimes del tràfic d'éssers humans que, gràcies a la Comunitat de Sant'Egidio, han iniciat una nova vida.

Durant la visita, l'assessora del president Trump va donar les gràcies a la Comunitat de Sant'Egidio «per la seva feina, que ressona fortament no tan sols aquí, sinó arreu del món», i va revelar que havien parlat sobre «els nombrosos programes diferents que han estat impulsats i desenvolupats reeixidament durant molts, molts anys, i que han proporcionat suport als qui més ho necessiten, ja siguin grans o desfavorits i, sobretot, a les víctimes del tràfic d'éssers humans a llarg de l'Àfrica i el món sencer».

En el seu Twitter, també ha destacat la seva emoció en conèixer el Pontífex: «Ha estat un honor increïble tenir una audiència amb Sa Santedat el papa Francesc, el qual inspira confiança arreu del món.»

Com entens l'acció de l'Esperit Sant a

Així com la unitat de Déu no és monolítica sinó que està feta de tres persones, així nosaltres estem cridats a experimentar un lliurament a l'altre i als altres també sense límits ni barreres

TERESA FORCADES

Monja benedictina

A la meua vida, l'acció de l'Esperit Sant és la d'unir-me a Déu, la de fer-me participar de la vida trinitària, de l'amor de reciprocitat que uneix el Pare i el Fill. A l'Església, l'acció de l'Esperit Sant és la d'unir-nos els uns amb els altres amb un amor lliure i joïós, igual al que uneix el Pare i el Fill. Tal com diu Jesús (Joan 17): «Pare, fes que siguin u, tal com nosaltres som u.» L'Esperit Sant m'obre el cor perquè escolti de Déu: «Tot el que és meu és teu»; l'Esperit fa que ho escolti i que m'ho pugui creure. I després, em permet de dir també als altres: «Tot el que és meu és teu.» Em dona l'impuls per dir-ho, la llibertat per disposar de mi d'aquesta manera i la perseverança per dur-ho a la pràctica fins i tot quan sorgeixen dificultats. L'Esperit em permet perdonar i perdonar-me.

L'Esperit és com el vent. No sabem d'on ve ni on va, però en percebem els efectes; som convidats a néixer sempre de nou d'aquesta ventada impetuosa que vivifica i renova, que ens fa alçar i ens impulsa vers els altres amb llengües de foc i una capacitat de comunicació màximament respectuosa amb la diferència: «Cadascú els sentia parlar en la seva pròpia llengua» (Fets 2). Aquest és l'únic tipus d'unitat que podem anomenar «espiritual»: una unitat que no té res a veure amb la uniformitat ni està renyida amb la diversitat. Tomàs d'Aquino deia: «El contrari de la unitat no és la diversitat sinó la divisió.» Així com la unitat de Déu no és monolítica sinó que està feta de tres persones que no es poden fusionar ni es dilueixen l'una en l'altra sinó que mantenen la seva irreductibilitat personal malgrat el fet de compartir-ho tot i d'estar obertes del tot l'una a l'altra, així nosaltres estem cridats a experimentar un lliurament a l'altre i als altres també sense límits ni barreres que no ens fa, però, desaparèixer com a persones. ¿No és això, el que experimentem en la quotidianitat de tot amor que mereixi aquest nom? Quan estimem, ens sentim units a l'altra persona i, alhora, ens sentim més «jo mateixa» o «jo mateix», i tenim la sorpresa de descobrir aspectes de la pròpia personalitat que desconeixiem o no gosàvem explorar o desplegar. L'amor és lliure i allibera. L'acció de l'Esperit Sant és el misteri de l'amor.

Agustí Codinach

JOSEP M. MASSANA

Franciscà

En ambdós nivells entenc l'obra de l'Esperit Sant d'una manera anàloga a la seva acció en el si de la Santíssima Trinitat: com a amor. No voldria semblar ni gaire elevat ni gaire atrevit: en efecte, el tema de l'amor no és fora del nostre abast, sinó que forma part de la nostra experiència humana de cada dia.

L'Amor forma part de l'essència mateixa de Déu, tal com sant Joan el va definir: «Déu és Amor» (Jn 4,8.16). Aquest Amor de Déu té un nom propi: Esperit Sant. Ell és l'amor personal que uneix el Pare i el Fill. En l'ésser humà l'amor és un simple sentiment; en Déu és una Persona.

El Pare estima el Fill, i el Fill estima el Pare; aquest amor, que és donat i és rebut, que va i ve eternament entre el Pare i el Fill és el mateix Esperit Sant que circula a l'interior mateix de Déu. On hi ha circulació hi ha vida. Déu és viu perquè l'Esperit Sant circula en Ell.

El dia de la Pentecosta —i ho dic com una imatge—, Déu va decidir fer «desbordar» el seu amor, el seu Esperit, que només circulava en el seu interior, perquè ara, sortint d'Ell mateix, inundés la creació i l'Església. A partir d'aleshores, l'Esperit Sant no solament circula «en» Déu, sinó també «fora» de Déu, és a dir, en nosaltres, les seves criatures.

Dit d'una altra manera: la vida pròpia de Déu, que Ell té en Ell mateix des de l'eternitat, pel seu Esperit d'Amor; aquesta mateixa vida ens ha estat regalada a nosaltres. Déu viu l'Amor per naturalesa; nosaltres el vivim com un regal meravellós i immerescut.

Així podem dir que l'Esperit Sant és la nostra vida i la de l'Església. En Ell ens ha estat donada a tots la mateixa Vida que Déu posseeix eternament. Déu és Amor en ell mateix i també en nosaltres.

La nostra vida individual i la vida de la mateixa Església en l'Esperit Sant es pot resumir així, com un desig: deixem-nos estimar per Déu i retornem-li l'amor estimant els altres. O així: deixem circular l'Esperit entre nosaltres, com ho fa en Déu.

Aquest amor, que és donat i és rebut, que va i ve eternament entre el Pare i el Fill és el mateix Esperit Sant que circula a l'interior mateix de Déu

la teva vida i a l'Església?

CARLA COSTA

Grup de pregària Bona Nova (RCCeE)

Quan tenia 16 anys els pares van arribar d'un recés. Havien rebut l'efusió de l'Esperit Sant. Una nova mirada als ulls, la joia als rostres... Els vaig dir: «Jo també ho vull, això.» Des d'aquell dia, cada dimarts, assisteixo al grup de pregària. Allí vaig sentir parlar de l'Esperit Sant i, amb només 16 anys, em vaig saber estimada per Déu d'una manera especial i personal.

L'Església confessa «crec en l'Esperit Sant». Sovint havia recitat aquestes paraules, però confessar-les...

Al grup Bona Nova és on he descobert aquest Esperit Sant. No és una promesa acceptada només per herència, sinó una promesa feta realitat.

Allí sentia «Déu t'estima, Jesús és el teu Senyor i és viu; converteix-te; rebràs el do de l'Esperit Sant». Vaig desitjar la pregària personal i viure l'Eucaristia amb nova emoció. Arribà el moment de pregar per mi, amb el gest de la imposició de mans (sacerdots i laics), demanant la presència de l'Esperit, com un vendaval o com una brisa suau, però sempre presència nova de Déu.

L'Esperit Sant m'ha convençut. Visc la gran misericòrdia de Déu; sento, a cau d'orella, la veu de Jesús, dolça però ferma, exigent però amorosa. És l'Esperit qui em fa dir «Senyor, guia'm». Ell em fa adonar de les promeses no acomplertes, de les negacions fetes, de la covardia mostrada... Ell em revela Jesús: «No tinguis por... jo t'estimo... torna a mi... deixa que jo sigui Déu, tu sols adora'm...»

En l'Església he trobat on lloar el nom de Jesús en comunitat. La lloança ens centra en el que Ell és, en el que Ell ofereix gratuïtament... Allí davalla el seu Esperit, allí parla, actua, guareix, consola...

I el camí no s'acaba mai. Amb 53 anys continuo sent la nena estimada, la núvia contemplada, la filla protegida, la dona entusiasmada. A Ell busco i demano el seu Esperit com a mare, professional, esposa... No puc prescindir d'Ell, soc criatura seva, beneïda i redimida per Ell, un Déu creador, que es fa un entre nosaltres i ens mostra el camí que duu a la Vida.

Al grup Bona Nova, és on he descobert aquest Esperit Sant. No és una promesa acceptada només per herència, sinó una promesa feta realitat

L'amor i la santedat, el Vaticà II, l'enorme vitalitat de l'Església llatinoamericana dels anys 70-80, la primavera eclesial del papa Francesc, són fruit de l'Esperit

VÍCTOR CODINA

Jesuïta

Com tot cristià, vaig ser iniciat a la fe en l'Esperit, juntament amb el Pare i el Fill, en la família, en la catequesi i en la litúrgia. En estudiar teologia vaig aprofundir en el misteri Trinitari. Però durant molt de temps l'Esperit no va tenir un paper important a la meua vida.

Fins que va arribar un moment en què vaig començar a sentir una certa asfíxia interior, sequedat, cansament d'una vida cristiana excessivament racionalista i moralista, com si em faltessin alè i vida. Vaig començar a sospitar que això estava lligat a una absència vital de l'Esperit en l'Església llatina occidental i que a l'Església oriental la situació era diferent.

Un temps fort de lectura i immersió en l'Església de l'Orient va confirmar-me les sospites i allí vaig redescobrir la importància decisiva de l'Esperit Sant en l'Església: és alè, vida, respir, foc, força, llum, escalf, dinamisme, acció, alegria i joia, comunió, esperança, obertura, moviment... Des d'aleshores vaig començar a respirar amb els dos pulmons, el d'Occident i el d'Orient.

Aleshores vaig descobrir que, si bé durant molt de temps no n'havia estat conscient, l'Esperit havia estat present a la meua vida i a la vida de l'Església. El millor i més autèntic de l'Església, l'amor i la santedat, el Vaticà II, l'enorme vitalitat de l'Església llatinoamericana dels anys 70-80, la primavera eclesial del papa Francesc... són fruit de l'Esperit, d'un Esperit creador i vivificador, sempre nou i sorpresiu, que omple l'univers i actua des de sota, des del revers de la història: en moments de caos, de crisi i mort, l'Esperit engendra vida. Per això, encara que l'Esperit floreix en l'Església i l'Església en el credo, està vinculada a la fe en l'Esperit. L'Esperit desborda els límits de l'Església i actua en la societat i en la història, en cultures, religions i espiritualitats, en moviments humans al servei de la vida i de la dignitat de les persones i de la natura. Per això no podem ser profetes de calamitats, com deia Joan XXIII.

Acabem amb una formulació d'autor oriental: «Sense Esperit Sant, l'Església és una simple organització, la missió és propaganda... En l'Esperit, l'Església significa la comunió Trinitària, la missió és una Pentecosta.»

Sant Feliu de Llobregat

Innovació «in crescendo»

El Festival Internacional Orgue de Montserrat incorpora un diàleg d'orgue i piano de la mà dels germans Scott

L'organista basca Loreto Aramendi obrirà el festival el 24 de juny.

Carne Munté / Redacció

El Festival Internacional Orgue de Montserrat (FIOM) arriba a la setena edició i prossegueix amb el seu particular *in crescendo* de participació de gent, d'activitats i d'innovació. Un exemple d'innovació és el diàleg entre orgue i piano que protagonitzaran els germans Tom i Jonathan Scott, de Manchester. «Pot semblar una mica kitsch però el resultat sonor és espectacular», ha comentat el pare Jordi-Agustí Piqué, monjo de Montserrat i director del FIOM. Serà el dissabte 9 de setembre, en la darrera etapa d'aquesta setena edició del Festival que compta amb la col·laboració de Reale Seguros.

El Festival, però, arrencarà el dissabte 24 de juny amb l'organista Loreto Aramendi, titular de l'orgue Cavaillé Coll (1863), de la basílica de Santa Maria del Cor, de Sant Sebastià. Amb un accent en la música romàntica, es podran escoltar obres de J. S. Bach i música contemporània, en especial l'obra singular de Georg Ligeti (1923-2006).

El protagonista del segon concert és un altre solista, el mestre Michal Novenko, professor d'orgue del conservatori superior de Praga. Serà el dissabte 15 de juliol. Es podrà escoltar J. S. Bach i també música escrita per a la basílica de Montserrat, concretament els *Cinc Versos de mig registre*, del P. Miquel López (1669-1723), un dels grans representants del barroc català de l'Escola de Montserrat i «més conegut a fora que aquí», va reivindicar el P. Piqué.

El cor Barcelona Ars Nova, dirigit per Mireia Barrera, també farà per primera vegada la seva incursió al festival acompanyat pel mestre Miquel González, codirector del FIOM. Serà el dissabte 12 d'agost i interpretaran la famosa cantata 147 de J. S. Bach, amb el cèlebre *Jesus bleibet meine Freude* («Jesús, sigueu la meua joia»); i la cantata 129, amb la famosa simfonia inicial, on l'orgue pren el rol de solista per donar pas al famós cant coral *Wir danken, dir Gott, wir danken dir* («Us donem gràcies, oh Déu»).

Tots els concerts són en dissabte a les 21 h, entrada i pàrquing lliures.

Els germans Tom i Jonathan Scott actuaran el 9 de setembre.

Neix el Màster en Patrimoni Musical Litúrgic

La Universitat de Barcelona i l'Ateneu Sant Pacià posen en marxa el curs 2017-2018 el màster conjunt en Patrimoni Musical Litúrgic, encaminat a formar gestors del patrimoni. Un màster únic a Europa dirigit per Jordi-Agustí Piqué i Josep Alsina Masmitjà, amb el suport de l'Esmuc (Escola Superior de Música de Catalunya) i el Conservatori del Liceu.

Més informació: www.facultatantonigaudi.cat / secretaria@edusantpacia.cat / tel. 934 534 925

Barcelona

La festa de Sant Ponç a Barcelona

Redacció / Barcelona

El dijous 11 de maig, un any més, la ciutat de Barcelona visqué la diada, tan popular i festiva de Sant Ponç, patró dels herbolaris i apicultors de Catalunya. L'ofici solemne a l'església de Sant Agustí, on el bisbe i màrtir sant Ponç († 258) té una capella dedicada, fou presidit pel claretí P. Francesc de P. Casañas, rector de la parròquia, i amb l'homilia predicada per fra Valentí Serra de Manresa, caputxí. Després, la Pia Unió de Sant Ponç organitzà la tradicional processó amb la imatge de Sant Ponç pel carrer Hospital, enguany amb el baiard conduït per dos herbolaris i per dos apicultors (abillats amb la seva curiosa indumentària!) i acompanyats per la música dels grallers, tabalers i ministrils de Gràcia i per fra Valentí, que beneí totes les parades de mel, arrop i herbes remeieres del mercat. Ja cap a migdia, després de la proclamació de les Pubilles de Sant Ponç 2017, hi hagué l'esperada ballada de sardanes amb la Cobla Sant Jordi.

En les activitats de la tarda s'oferí un concert a càrrec de la Coral Fort Pienc, sota la direcció de Meritxell Bascompte. Després tingué lloc l'interessant taller pràctic de com brescar la mel i, seguidament, a l'escenari preparat a la plaça de Sant Agustí, fra Valentí Serra presentà la seva darrera publicació, *Tornar als remeis de sempre* (editada dins de la col·lecció de Quaderns de l'Ermità), i després pronuncià la conferència *Tornar als remeis de sempre amb les herbes santes*, que fou molt concorreguda i comptà amb la presència de Montserrat Palou, coordinadora de les activitats culturals del Districte de Ciutat Vella, de l'Ajuntament de Barcelona, entitat que donà suport i difusió a tots els actes programats amb ocasió de la festa de Sant Ponç.

Tarragona

Acte vandàlic a la parròquia de Santa Magdalena de Bonastre

Redacció / Tarragona

La parròquia de Santa Magdalena de Bonastre, al Baix Penedès, va ser víctima d'un atacat vandàlic el 21 de maig, en el marc de la celebració de la festa major petita d'aquesta població. La imatge de la Mare de Déu, situada al jardí dels voltants de la parròquia, va patir diverses destrosses. La més considerable ha estat la decapitació de la imatge.

L'acte vandàlic ja ha estat denunciat als Mossos d'Esquadra, segons ha comunicat l'arquebisbat de Tarragona, que «lamentava profundament aquest fet que atempta contra el sentiment religiós dels catòlics, especialment els del poble de Bonastre, i suposa un menyspreu a la llibertat religiosa».

Girona

Ordenació diaconal de Mn. Dagoberto Rojas

El seminarista colombià fa camí cap al presbiterat

J.V. Gay
Girona

En una catedral plena a vessar, el sisè diumenge de Pasqua, el bisbe Francesc Pardo va ordenar diaca Mn. Dagoberto Rojas Arroyave, un seminarista colombià de 27 anys que s'ha integrat a la diòcesi gironina, fruit d'una col·laboració establerta amb el seminari de Cristo Sacerdote de La Ceja (Antioquia). També ha seguit estudis a la Universitat de Medellín.

D'ençà de la seva arribada el febrer del 2016, va col·laborar amb la parròquia de Vilobí d'Onyar i aquest curs ho fa a la de Pineda de Mar, on de moment seguirà amb la seva missió pastoral fins a assolir el presbiterat.

En l'homilia el bisbe Pardo va assenyalar que la incorporació del nou diaca i aviat del prevere Mn. Dagoberto és una joia per a la diòcesi i una mostra de la universalitat de l'Església, que si en un temps va enviar els ministres d'aquí a evangelitzar les terres de la descoberta americana, ara són

Angel Almazan

El nou diaca, després de l'ordenació rebuda de mans del bisbe Francesc.

els fruits d'aquesta evangelització els que recollim a la vella Europa.

La voluntat del nou diaca i del futur prevere de seguir servint la

diòcesi és reconfortant i encoratja els joves d'aquí i els vinguts d'aquells països a escoltar la vocació del ministeri. També va agrair als familiars de

Dagoberto la seva generositat en disposar que el seu fill creués l'oceà per servir l'Església gironina. Precisament la celebració es va seguir des de Colòmbia en directe, per streaming.

En unes declaracions a la revista diocesana *El Senyal*, dies abans de l'ordenació, Mn. Dagoberto va explicar el procés d'adaptació a Catalunya: «Venir cap aquí implica conèixer el pensament de la gent, la llengua, l'Església que viu a Catalunya... però a mesura que va passant el temps t'hi acostumes i t'hi adaptes... Trobes persones a les quals els agrada que estiguis aquí, que se t'apropen i sents com si fossin de la teva família.»

El nou diaca seguirà la seva formació a Barcelona i manifesta que li agrada molt la litúrgia i que pensa llicenciar-se. També espera molt de la propera visita del papa Francesc al seu país per consolidar el procés de pau, tot recordant que l'Església catòlica, al contrari d'altres confessions, no s'ha retirat mai de les zones en conflicte.

Tarragona

El Pla de Santa Maria entronitza la imatge restaurada de la Mare de Déu de Fàtima

Joan Boronat / El Pla de Santa Maria

Coincidint amb la festivitat de la Mare de Déu de Fàtima, el Pla de Santa Maria va entronitzar la imatge restaurada de la patrona de Portugal a l'interior de l'església romànica de Sant Ramon, el seu nou emplaçament.

Carles Singla

La imatge restaurada de la Mare de Déu de Fàtima, a la nova ubicació.

El diumenge dia 14 de maig es va organitzar una cerimònia litúrgica, celebrada pel rector del Pla, Mn. Jordi Sánchez, que a la vegada ho és també de Cabra del Camp i Figuerola. A la missa van assistir fidels de les tres parròquies per celebrar plegats el retorn i la benedicció de la imatge de la Mare de Déu de Fàtima, en el decurs de la qual, com és tradicional al temps de Pasqua, es va administrar el sagrament de la Unció dels malalts.

La figura de la Verge de Fàtima ha presidit durant dècades la plaça i la zona d'esbarjo tocant el temple de Sant Ramon, però la parròquia i l'Ajuntament van decidir, de comú acord, retirar-la perquè era objecte de freqüents actes vandàlics, i restaurar-la. La nova ubicació de l'escultura és el transsepte sud de l'església, molt a la vora de la seva situació original, a l'exterior, just a l'altra banda del mur. La restauració ha anat a càrrec de Jaume Bernabeu, de Cabra del Camp, i el cost ha estat de 1.750 euros, que ha satisfet l'Ajuntament del Pla.

La imatge es va instal·lar a la plaça després que el 1951 una peregrinació de la Verge de Fàtima va passar pel Pla de Santa Maria i altres pobles de la comarca. A l'anterior emplaçament de la figura és previst que s'instal·li una font. Originàriament, el pedestal que sostenia l'estàtua tenia també un petit sortidor.

Acte en record del P. Gregori Estrada, monjo de Montserrat

Arquebisbat de Tarragona

L'acte es va celebrar al convent de les Germanes Carmelites Descalces.

Redacció / Tarragona

El dijous 4 de maig, l'església del monestir de Sant Josep i Santa Anna de Tarragona (convent de les Germanes Carmelites Descalces) va acollir l'acte en reconeixement a la figura del P. Gregori Estrada (1918-2015), músic i monjo de Montserrat, que va comptar amb la lectura de fragments del llibre i l'audició de cants i composicions per a orgue realitzades per ell mateix.

Organista de Montserrat durant molts anys, mestre de l'Escolania i creador de les Trobades d'Animadors de Cant per a la Litúrgia que encara tenen lloc cada estiu a l'abadia, Estrada va ser també un compositor fecund i un estudiós de la música, especialment del *Llibre vermell*.

La priora del monestir, Gna. Àgueda Palomar, va explicar el vincle de la comunitat de germanes carmelites amb el P. Gregori. «La seva germana Loreto, en els darrers anys de la seva vida, va viure davant del nostre convent i el P. Gregori hi celebrava l'eucaristia i conversàvem plegats. Ens va ajudar molt. I gràcies a ell, avui podem cantar cada dia la litúrgia», va dir.

Per la seva part, el pare abat de Montserrat va destacar la gran fidelitat a Jesús del P. Gregori i el va definir com un home discret, senzill, sofer i profund. «El seu llegat és important pel que fa a l'impuls del cant litúrgic de qualitat a les parròquies i comunitats després de la reforma litúrgica del Concili i també en la formació de cantors i directors.»

República Centreafricana

Un bisbe que dona la vida per les ovelles

Mons. Juan José Aguirre torna a fer d'escut humà

Rosa María Jané Chueca
Redacció

«Jo soc el bon pastor que dona la vida per les seves ovelles», diu Jesús a l'evangeli. Imitant el Mestre, Mons. Juan José Aguirre, bisbe combonià de Bangassou (República Centreafricana) és un pastor disposat a donar la vida per les seves ovelles, encara que no siguin del seu ramat. És el que va passar quan Mons. Aguirre va fer d'escut humà per evitar una massacre de musulmans. Així ho explica en declaracions a *Catalunya Cristiana*: «El 13 de maig van encerclar els musulmans a la mesquita i els van disparar com a conills.» Milicians de grups d'autodefensa antimusulmans (*antibalaka*) van atacar el barri musulmà de Tokoyo. Els veïns, fins a 1.000, es van refugiar a la mesquita i va començar l'assalt. Mons. Aguirre es va desplaçar al lloc per negociar amb els atacants i protegir els musulmans. Com recorda el bisbe, «els meus capellans i jo ens vam interposar entre els francotiradors i aquella pobra gent amuntegada a la mesquita, vius i morts barrejats. Déu mateix ens hi va posar i ens va protegir. Els meus sentiments eren de compassió per aquella gent desesperada i la meva pregària era la del salm 90. La certesa (promesa) del meu Senyor, que "en cauran 1.000 a la dreta i 10.000 a l'esquerra, però a tu no et tocaran"».

L'arquebisbe de Bangui, el cardinal Dieudonné Nzapalainga, també es va presentar a la zona i juntament amb Mons. Aguirre va intervenir perquè el miler de persones que havien cercat protecció a la mesquita poguessin sortir. La situació es va estabilitzar amb l'arribada de cascos blaus portuguesos. Tan bon punt van ser escortats, hi va haver un saqueig generalitzat i el barri va ser cremat. Segons l'ONU, el balanç va ser de 25 persones mortes, però per a la Creu Roja Centreafricana, la xifra es dispara fins als 150 morts. Durant l'evacuació, alguns trets van tocar l'imam de la mesquita, que era al costat del bisbe Juan José, i li van provocar la mort. En un missatge enviat a la seva família, Mons. Aguirre deia: «Estic molt bé, però fent d'escut humà a la mesquita perquè no matin més de 500 dones i nens que hi ha a dins. Acaben d'arribar soldats portuguesos. El cardinal està negociant amb els *antibalaka*. Nosaltres, dos o tres, protegint la mesquita des de fa tres dies, recollint ferits i cadàvers.»

Actualment, fins a 2.000 musulmans estan acollits a la missió, al Seminari menor i a la casa del mateix bisbe, com a refugiats. El prelat assegura que «Bangassou viu moments greus com no he viscut mai en 37 anys de presència en aquest país. Tot va començar fa quatre anys amb l'arribada des del Txad, formats, entrenats

Tot i els esforços, el bisbe no va poder evitar les víctimes mortals.

Refugiats al Seminari menor de Bangassou.

i armats allà, de la coalició Seleka de caire musulmà. Tant de mal ens van fer a la població, i continuen fent-ho sempre patrocinats pel Txad, que han sorgit grups d'autodefensa, de caire radical no musulmà. Són joves anomenats *antibalakes*, mal armats però molts i molt determinats a combatre els *seleka*. Moguts per l'odi, són criminals que van a la caça de qualsevol musulmà a la diòcesi».

El futur del país és incert. «Els nens ploren, les mares es neguitegen, ho han perdut tot, els barris saquejats i cremats, 2.000 persones amagades a casa teva, els cascos blaus marroquins poc eficaços..., reflexiona el bisbe Aguirre. Malgrat tot, «dic com la cançó: "Senyor, vós sou realment el més cert en les nostres hores incertes"».

Per donar suport a Mons. Aguirre: BBK CAJASUR ES37 0237 6028 00 9159341463.

MONS. AGUIRRE

«El 13 de maig van encerclar els musulmans a la mesquita i els van disparar com a conills»

Egipte

Els cristians, objectiu dels terroristes

Agències / El Caire

«Ens van prendre les joies i els diners dient que tenien dret a fer-ho perquè érem els seus hostatges. Després, ens van demanar anunciar la fe musulmana i que ens convertíssim, però ens hi vam negar. En aquell moment, ens van començar a disparar.» És el testimoni d'un dels supervivents del darrer atemptat a Egipte contra els cristians coptes. Els fidels es dirigien a un monestir ortodox a l'Alt Egipte, a uns 300 km del Caire, quan van ser atacats. Les últimes dades parlen de 26 morts, entre ells força nens. Com explica

a l'agència AsiaNews el portaveu de l'Església catòlica egípcia, el P. Rafic Greiche, els cristians «són un objectiu dels terroristes». L'atac es va produir la vigília del començament del Ramadà, cosa que és «la pitjor publicitat» que poden fer els terroristes, segons el P. Greiche. I afegeix: «És un moment trist per a Egipte, per als egipcis, però sobretot per a aquells que són musulmans i volen viure en pau.» El papa Francesc ha expressat les seves condolences per aquest atemptat: «Que el Senyor rebi en pau aquests testimonis valents, aquests màrtirs, i converteixi el cor dels terroristes.»

Bilbao

Ponts cap a la pau

Trobada diocesana amb el lema «Les seves ferides ens han guarit»

Delegació de Caritat i Justícia
Bilbao
Fotos: Diòcesi de Bilbao-Bilboko
Elizbarrutia

Recentment es van aplegar a Zornotza unes 200 persones a la Trobada diocesana per la Pau, amb el lema «Les seves ferides ens han guarit» (Is 53,5). D'aquesta manera es donava continuïtat a la feina iniciada a la trobada de l'any passat: escolta de les víctimes, escolta entre els membres de les comunitats cristianes i escolta de l'Evangeli.

A la trobada es van desenvolupar vuit tallers (que van partir de testimonis personals) a l'entorn dels eixos de conversió i misericòrdia. Al principi, va caldre superar recels i temors: els dels qui explicaven la seva història per primera vegada («Ens escoltaran com cal?»), els dels qui participaven al taller de perdó («Perdonen només víctimes d'ETA?») o els dels familiars de presos («Només es tracta aquest aspecte de la situació?»), entre altres. Aviat van adonar-se que el que és profundament humà sobrepasa tot partidisme i que tot sofriment injust commou, independentment de les ideologies.

Als tallers brollava l'admiració pels testimonis escoltats. La valentia dels testimonis, la finesa a l'hora de personalitzar i expressar la seva experiència i els seus sentiments, la capacitat per no jutjar, l'absència de rancúnia malgrat el que s'ha patit, resultaven colpidors.

Conseqüentment, va sorgir l'agraïment als qui han viscut aquest sofriment en silenci i soltat, oblidats de vegades per les persones properes i per les institucions, inclosa l'Església. Dels participants sortia també un desig de proximitat als qui durant molt de temps gairebé ningú no s'havia acostat, per dir-los que els seus sofriments han estat d'ajuda, que no han estat inútils i que les seves ferides produeixen guariment. Se sentia, a més, l'autocrítica pels silencis i les sospites infundades.

La trobada va confirmar la necessitat de continuar construint ponts per a la pau. S'hi van poder constatar acostaments entre diverses ribes del sofriment, segellats fins i tot amb una abraçada, que entrellaçava víctimes del terrorisme de signe diferent, persones torturades i extorsionades.

En les intervencions es van sentir ressons com aquests: el desig d'elaborar una memòria compartida, partint dels diferents relats; el reconeixement d'injustícies menys recordades: extorsió i tortura; la

Pregària presidida pel bisbe Mario Içeta.

El que és profundament humà sobrepasa tot partidisme i tot sofriment injust commou

Els tallers van acollir diferents testimonis.

SIS PROPOSTES

Del conjunt dels tallers van sorgir sis propostes per a l'Església diocesana:

- **Contribuir a guardar la memòria**, mitjançant la revisió de la pròpia actuació davant de les víctimes i l'aportació al relat general.
- **Establir un Dia de la Pau i la Reconciliació** a la diòcesi.
- **Potenciar la proximitat humanitària a la situació dels presos i de les seves famílies** per part de la comunitat cristiana i dels seus recursos institucionals (Lagungo, Pastoral Penitenciària, Càritas).
- **Impulsar iniciatives en diversos llocs de la diòcesi**, prenent com a referència el Bake Topaketa (Trobada diocesana per la Pau).
- **Promoure l'educació per a la pau** en les instàncies de formació (Escola Universitària de Magisteri, centres diocesans, Institut de Teologia i Pastoral).
- **Emetre com a Església veus autoritzades que assenyalin i impulsin criteris evangèlics** pel que fa als diversos aspectes que afecten la pau i la reconciliació.

necessitat de deslegitimar la violència: matar va estar malament; la demanda d'una justícia restaurativa, que cerca la humanització i la rehabilitació; evitar càstigs afegits, generadors de ressentiment; el compromís per crear condicions per a la reconciliació i el perdó, que són sempre regal de Déu; la valentia de demanar perdó i la generositat de perdonar.

La trobada va acabar amb una pregària presidida pel bisbe de Bilbao, Mons. Mario Içeta, al temple parroquial. El text de les benaurances va centrar la celebració final: «Benaurats els qui treballen per la pau, perquè seran anomenats filles i fills de Déu.»

Des del monestir

L'Esperit i el somriure

La diada de Pentecosta, cinquanta dies després de Pasqua, va ser el summum, i en certa manera un fet espectacular: ventada impetuosa, brogit; tot d'un plegat, com un foc... Tots els reunits, apòstols i primers deixebles, van quedar plens de l'Esperit Sant, i proclamaven les grandeses de Déu. L'Esperit és el do diví per excel·lència; gràcies a ell culmina l'obra de Déu en Crist i anirà propagant-se i creixent per mitjà de l'Església. A partir d'ara l'Esperit del Senyor omple tota la terra... i omple els nostres cors, perquè Déu hi ha vessat en abundància el seu amor. I com que tot el que és gran, en Déu, està al servei de les persones, l'acció de l'Esperit es tradu-

eix en fets de cada dia i en gestos característics o qualitats individuals. Els dons de l'Esperit (cf. Isaïes 11,2) ens capaciten per a assaborir les coses de Déu, ens aporten força en les adversitats... I sant Pau (Gàlates 5,22-23) ens parla dels fruits de l'Esperit en nosaltres, en primer lloc el de l'amor, i també la pau, la bondat...

Fa poc que ens va deixar, a Solius, on és enterrat, el P. Abat Edmon M. Garreta, de 96 anys, i hem pogut comprovar l'afecte i atracció que suscita una vida com la d'ell, treballada per l'Esperit. Són fruit de l'Esperit les emotives paraules que havia escrit per al seu recordatori: «Estimeu-vos...» I era proverbial, entre els hostes que

venien al monestir, la seva mirada serena acompanyada de somriure —manifestació de l'Esperit d'amor. Se'ls guanyava sense adonar-se'n, quan els observava a taula en silenci, i sempre més se'n recordaven.

Aquí escau el vers «Trobarem a faltar el teu somriure», de *La vall del riu vermell* (no pas el Rubricatus o Llobregat!), cant commovedor de difunts, que podria servir en cristià si hi afegís una darrera estrofa després d'aquell trist final, «la pena tan amarga del teu comiat»: «Però nosaltres tenim l'esperança | arrelada en el Crist, que ens fa dir: | A reveure, que el dia s'atansa | de la joia i la pau sense fi.»

Jaume Gabarró
Monjo de Solius

La sal de la terra

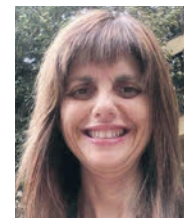
Les xarxes socials en temps de la «balena blava»

Els Mossos d'Esquadra investiguen diversos casos d'adolescents víctimes del macabre joc per internet de la «balena blava». Un «joc» que es va detectar primer a Rússia, on ja ha provocat més d'un centenar de morts i que després s'ha estès a altres països. Algú a través de les xarxes socials els introdueix en un grup per «jugar». Llavors comencen 50 dies de proves, entre les quals autolesionar-se, que indueixen els nois i noies a suïcidar-se. L'últim dia se'ls demana que es llevin la vida, ja sigui llançant-se per un precipici o a les vies del tren. Capten menors vulnerables, amb baixa autoestima i manca de reconeixement social, que podrien haver patit assetjament escolar o altres maltractaments i sovint falta d'atenció. Ara bé, internet està a l'abast de tothom i també hi poden

entrar menors, que no tenen aquests problemes, seduïts per experimentar noves sensacions. A banda del fenomen de la «balena blava», a Catalunya el suïcidi juntament amb els accidents de trànsit és la principal causa de mort entre els joves de 15 a 24 anys. Per què hi ha tants nois i noies que posen fi a la seva vida? Què els ha fet perdre el sentit de viure? És veritablement inquietant. En els últims dos anys han augmentat els casos d'adolescents i joves amb conductes autolesives a Catalunya, una realitat que ara analitzen sis centres de Salut Mental Públics. Els fills necessiten que els pares els escoltin i estiguin al seu costat. I els pares han de saber quins continguts veuen els seus fills i filles a internet i al telèfon mòbil, si ja en tenen, perquè es consi-

dera que estan preparats per fer-ne un ús responsable. El repte és ensenyar els fills a pensar, a ser crítics i fer un ús crític de les xarxes i de tot el que veuen per internet. Sabem que per als adolescents és molt important tenir identitat a les xarxes socials, on construeixen una part de la seva xarxa de relacions humanes i on se senten reconeguts o desaprovats. Per a ells no estar present al món digital és gairebé com no existir i abocar-se a la soledat, un altre risc. Els experts recomanen fixar-se en els canvis sobtats de comportament dels adolescents (si estan irritables o massa afables, si es tanquen a l'habitació i no queden amb els amics...) i si detecten que els estan manipulant o incitant, cal denunciar-ho immediatament i buscar suport professional.

Montserrat Esteve
Periodista

Mirada al món

A la riba del Nil

El 28 i 29 d'abril el papa Francesc va fer un viatge històric al Caire. El va convidar el gran imam de la Universitat d'Al-Azhar, Ahmed Al Tayyeb, que ja s'havia trobat a Roma amb el Pontífex el 23 de maig del 2016. Des de la primera trobada les ments, i sobretot els cors, de tots dos líders religiosos mundials van trobar sintonia en les paraules de respecte, en els sentiments de reconciliació, en els desitjos de prosperar en el camí de la pau. Gens fàcil ni suportable en el nostre temps, tan marcat, afectat i de dol pels atemptats de segell islamista, els conflictes internacionals i les guerres de marca global. Perquè, diguem-ho sense embuts, la violència que neix dels conflictes i l'odi que germina en les guerres condicionen els destins de la humanitat, engendren efectes indesitjables i erosionen les relacions entre gent de tot origen i creença, religió i cultura. El viatge del papa Francesc al Caire va obrir dos

grans horitzons amb un denominador comú. El primer va ser l'encontre ecumènic amb els representants de l'Església ortodoxa copta (papa Teodor II) i de l'Església copta catòlica (patriarca Ibrahim Isaac Sidrak). Un esdeveniment històric amb què el Successor de Sant Pere va refermar la necessitat creixent de consolidar la unitat dels cristians. El segon horitzó va ser el diàleg interreligiós sobretot amb els musulmans. Aquest raig de llum va quedar plasmat en l'abraçada fraterna, emocionant i commovedora entre Ahmed Al Tayyeb, líder religiós de la més alta institució de l'islam sunnita, i el papa Francesc, líder espiritual de l'Església catòlica. Les dues reunions a Egipte, tant l'ecumènica com la interreligiosa, tenen una sòlida base comuna: la humanitat silenciosa que marca, anima i mou la vida de cada ésser humà. Aquesta humanitat que ha de fer de brúixola i guia. Sense ella serà ardu i difícil projectar la nostra mirada més enllà

de tot allò que al món produeix dolor, causa sofriment i esquinça la humanitat. Sense aquesta recuperació humana no aconseguirem forjar el respecte i la llibertat, llaurar un futur d'amistat i concòrdia, edificar una societat en la qual ningú, per cap motiu, no se senti foraster. En la humanitat no hi ha ni pot haver-hi estrangers. Potser tot plegat sona a utopia, però sense somnis serà impossible endevinar els camins, marcar les sendes i presagiar els canvis d'actituds que són tan necessaris a la nostra època. El gran imam d'Al-Azhar i el papa Francesc han recuperat una paraula màgica, elemental i essencial: l'estima. Aquest terme tan valuós i inestimable ja el trobem a la declaració conciliar *Nostra aetate* («La nostra època»), però potser l'havíem oblidat a les golfes dels records i el papa Francesc li ha tret la pols. Ara els líders mundials l'han recuperat a la riba de les aigües del Nil. Com si rellegíssim la història sagrada de bell nou.

Justo Lacunza Balda
Pare blanc arabista-islamòleg,
des de Madrid

Punt de vista

Josep Oriol Pujol

Director general de la Fundació Pere Tarrés

Educar l'infant, l'adolescent i el jove

Educar l'infant, l'adolescent i el jove seria avui una nova formulació d'una obra de misericòrdia. Recull l'esperit profund d'una majoria de les obres de misericòrdia i, si es vol, és una redacció actualitzada de l'«ensenyar a qui no sap». Es tracta de fer possible un acompanyament enriquidor, que faci créixer el nen i la nena. Que els doni les oportunitats per desenvolupar les seves capacitats i que puguin viure, ara mateix i un cop siguin adults, amb la màxima riquesa personal.

Si la interpretació més lineal de l'«ensenyar a qui no sap» passaria per discretament, amb caritat, transmetre uns coneixements i pautes de comportament, avui proposem anar molt més enllà. Per justícia social, per equitat i dignitat humana, se'ns demana la contribució que puguem fer perquè la infància i la joventut tinguin accés a un clima educatiu que els ajudi a desenvolupar totes les seves capacitats.

És important assegurar, per justícia, a través d'institucions orientades a aquestes finalitats, que tot infant pugui tenir accés a referents educatius com trobaran a les colònies, casals d'estiu, clubs d'esplai, en el reforç escolar, a uns pares i unes mares que han integrat les seves responsabilitats i que tenen un nivell cultural, de relació social i d'inquietuds mínimes. Se'ns demana que, de forma proactiva, no responem només quan se'ns requereix una aportació, procurem transformar socialment i políticament l'entorn perquè es donin, prioritàriament, unes condicions de promoció po-

sitiva de l'infant. A vegades ens serà possible fer-ho aprofitant oportunitats individuals que puguem tenir, atenent la persona propera i, sobretot, contribuint a projectes col·lectius d'entitats que ho tinguin per missió.

En absolut voldríem despertar males consciències, però sí demanar un compromís constant i intens en la promoció dels més febles. I tota acció educativa està orientada al creixement d'infants, adolescents i joves malgrat que aquests no vinguin de situacions de risc social. Són diverses les dimensions de la persona a acompanyar, a desenvolupar amb sensibilitat, sigui quina sigui l'extracció social. Volem destacar la contribució que fan els centres d'esplai i els centres socioeducatius que, al voltant de

les parròquies, eduquen aquests infants i els acompanyen en el seu creixement físic i espiritual. En dates tan significatives com les actuals, les entitats socials requereixen major compromís de la societat civil perquè cap infant en situació de vulnerabilitat social no es quedi sense aquest acompanyament durant els mesos d'estiu quan la xarxa social disminueix els seus recursos disponibles.

Si per amor, per misericòrdia, per compassió, humilment, fem el que està al nostre abast, de ben segur que la satisfacció per la contribució aportada serà ja una recompensa extraordinària. Que la comunitat de la qual formem part i cada un de nosaltres contribuïm en tots els sentits a educar l'infant, l'adolescent i el jove.

abans de rebre l'eucaristia, és tota la comunitat. Un liturgista, desaparegut fa pocs dies, solia dir que el sacerdot no ha de «robar» als participants en la missa aquelles coses que els són pròpies. Algunes vegades, els oficiants criden en recitar determinades pregàries. Cal avarar la gent a dir, amb veu alta, sense cridar, una recitació que indiqui l'existència d'una comunitat viva i agermanada, que «forma un sol cos i una sola ànima».

Els catòlics estimem la litúrgia, però també hem de tenir al cor i als llavis l'oració personal. Hem de pregar sense desistir. No únicament s'ha de parlar de l'oració, sinó que hem de ser-ne practicants.

Chesterton va escriure: «Encomana't a Déu amb tot el cor, que moltes vegades fa ploure les misericòrdies en el temps que estan més seques les esperances.»

Saber escoltar

Joan Guiteras i Vilanova

Canonge emèrit del Capítol Catedral de Barcelona
secretaria@catedralbcn.org

Pregar

Jesús, a l'Evangelí, recomana i mana l'oració. Sense la pregària, no hi ha un cristià complet. El Senyor no solament predicà la deprecació; Ell mateix apareix orant a la muntanya durant la nit. La seva conducta és un continuat diàleg amb el Pare celestial. Impressiona veure la gran figura del Mestre en els diversos moments d'oració. Impressiona!

Jesús diu com cal pregar, tenir confiança en l'oració, pregar en el seu nom, perseverar-hi, què s'ha de demanar... I també la pregària sincera pels enemics. El nostre Mestre ens

ensenya la pregària del Parenostre. Oració síntesi de la vida del deixeble, l'oració fonamental que un batejat ha de saber i recitar moltes vegades. Un aspecte que no es pot oblidar és el de donar gràcies i lloar Déu per la seva grandesa i pels seus beneficis.

Impressiona la següent introducció a la pregària dominical: «Fidels a un manament del Salvador i seguint el seu diví mestratge, gosem dir: Pare nostre...» Després d'aquesta monició abaixo un xic la veu perquè se senti que qui prega,

A propòsit de...

P-J Ynaraja

Capellà del Montanyà
ynaraja@gmail.com

Compartir

Compartir ha estat sempre un dels meus mòbils cristians. També he descobert que compartir rau en l'essència de la Redempció, que ens va portar el Fill de Déu. No només es va limitar a salvar-nos i ressuscitar. Va dedicar més temps a compartir amb els deixebles que a instituir i deixar-nos l'Eucaristia. O potser va ser perquè l'Eucaristia és compartir amb Ell i amb els que conjuntament la celebrem. Ara em ve al cap l'episodi d'Emaús: compartir 15 quilòmetres. Partir el pa, uns minuts. I, precisament, era el mateix dia de la seva resurrecció.

Considerada aquesta qüestió antropològicament, pertany al que és més genuí del nostre ésser personal humà. A pesar de ser, per essència, incomunicables en totalitat, instintivament tractem d'aconseguir certa comunicació amb els altres, que és el primer pas per compartir.

Compartir és comunicar-se amb confiança i en profunditat. El primer és essencial, el segon s'aconsegueix més o menys, sempre intentant créixer, en depèn la satisfacció i l'enriquitament espiritual que un aconsegueixi.

Hi ha persones que, quan un hi contacta, de seguida s'adona que tenen l'interior protegit. Que han edificat barreres. Sempre viuen a la defensiva, amaguen acuradament el que creuen que és el seu tresor espiritual, s'amaguen en trinxeres, són incapaços de confiar-se a l'altre, sigui qui sigui. Com a conseqüència, pateixen una soledat crònica.

L'home va inventar el llenguatge i, més tard, l'escriptura. Va arribar a comunicar-se a distància mitjançant el foc o el fum. Va aconseguir en la modernitat, gràcies als avenços tècnics, transmetre signes, paraules i, fins i tot, imatges. L'alfabet morse, el teletip, el telèfon, la ràdio, la televisió, en són testimonis.

Al principi va ser comunicació entre persones, i després, comunicació social. Aquest darrer avenç sembla que va ofegar el primer. Per això es diu que la comunicació personal és inversament proporcional a l'abundància dels mitjans de comunicació social.

I resulta que la persona que sent la ràdio, que veu la televisió, que llegeix la premsa, etc., alhora se sent insatisfeta. El telèfon va ser i és un gran mitjà per compartir, però això té un preu. Pels mateixos fils de coure i de fibra, estableix comunicació. S'inventa el correu electrònic, que suposa un cert esforç. Se li facilita el missatge *sms*. Però busca alguna cosa més immediata i barata: se li ofereix el *whatsapp*.

Els missatges li inunden tot moment, dia i nit, n'està pendent. La persona creu que comunica, però, en realitat, només notifica.

L'amistat és compartir totalment, tant com un pot, amb amor.

GRAN ACTUACIÓ A LA SISENA EDICIÓ DE LA NIT

COR VIVACE, l'em

Miquel Àngel Codina

Fotos: Cor Vivace

La sisena edició de La Nit de Ràdio Estel i *Catalunya Cristiana*, que té lloc el divendres 2 de juny, aporta novetats força significatives. Per exemple, el sopar, que es fa a dos quarts de deu de la nit. El lloc triat és la Casa Llotja de Mar, situada al front marítim en ple centre històric de Barcelona, un dels monuments més esplendorosos del gòtic català.

De ben segur que tots els comensals soparan d'allò més bé, perquè cal dir que l'aperitiu és d'autèntic luxe. A les vuit del vespre, la basílica de Santa Maria del Mar acull un concert del Cor Vivace. «És la primera vegada que cantem a la basílica de Santa Maria del Mar i la veritat és que ens fa molta il·lusió, ja que és una de les esglésies més belles de Barcelona, i sobretot per tota la història que representa. Poder-hi cantar ens honora molt com a ciutadans de Barcelona que som», explica Tomàs Rosado, fundador i director del Cor Vivace.

Rosado afegeix que «ens podem considerar uns privilegiats de fer-ho, tot i que ja havíem cantat anteriorment en altres llocs emblemàtics i històrics dels Països Catalans, com ara la basílica de Santa Maria de Castelló d'Empúries,

el reial monestir de Santa Maria de la Valldigna (València) i recentment el reial monestir de Santa Maria de Poblet. Llocs tots ells impressionants des del punt de vista arquitectònic i amb tants personatges importants enterrats entre les seves parets».

Cor mixt

El Cor Vivace forma part, juntament amb la coral infantil Els Picarols, el cor de noies Cantabile i el cor A Tempo, d'El Cercle, entitat sociocultural del barri de Gràcia de Barcelona. Cal dir que totes quatre formacions han estat fundades per Tomàs Rosado.

Rosado ha fet estudis de solfeig,

harmonia, piano i cant als conservatoris municipal de Barcelona i superior del Liceu. Ha estudiat direcció coral i ha participat en nombrosos cursos corals i seminaris tècnics de direcció celebrats a Alemanya, Bèlgica, Eslovènia, França, Itàlia i Sèrbia, així com a diferents llocs de l'Estat, com Catalunya, el País Basc, Aragó i Navarra. La seva gran afició per la música coral va començar l'any 1983 amb la creació del cor mixt Euterpe (més tard anomenat Eutercàmera).

El Cor Vivace va començar les seves activitats musicals l'1 d'octubre del 2009 i es va crear per donar pas a les cantaires que, per edat, deixaven el cor de noies Cantabile, així com també per poder incorporar-hi veus masculines

TOMÀS ROSADO

«Som uns privilegiats de poder cantar a la basílica de Santa Maria del Mar»

«Interpretem temes de compositors actuals o de grups o cantants des de la meitat del segle XX fins ara»

«A l'hora d'actuar, volem que el públic entri de seguida en comunió amb nosaltres»

IT DE RÀDIO ESTEL I «CATALUNYA CRISTIANA»

Comunió feta música

interessades en el món coral. Actualment el formen més de 95 cantaires d'una mitjana d'edat de 35 anys. Des de l'any 2011, és membre de la Federació Catalana d'Entitats Corals.

Hi ha dos requisits imprescindibles per formar part del Cor Vivace. «D'una banda —posa en relleu Tomàs Rosado—, tenir aptituds musicals per cantar (veu, oïda, memòria musical i capacitat de corregir), així com que t'agradi ballar. De l'altra, tenir clar quin és el compromís que s'exigeix per poder ser membre del cor, un compromís regular d'assistència, d'estudi a casa, de formar part d'equips de gestió i de sumar-se a un grup de cent persones amb un únic objectiu comú: unir-nos per la música i

oblidar-nos dels nostres interessos personals per posar-los al servei del cor».

Estil pop modern

«La música del nostre cor és d'estil pop modern. No fem res de clàssic. Ens dediquem a interpretar temes de compositors actuals o de grups o cantants des de la meitat del segle XX fins ara. Tant podem interpretar música d'Elvis Presley com de la cantant Adele; des de grups com The Beatles fins a Black Eyes Peace. Busquem essencialment temes que han estat al capdavant de les llistes de música, els més escoltats i que han estat arranats per a cor, principalment per compositors nord-americans, que

és on més es desenvolupa aquest tipus de música coral», informa Rosado.

Pel que fa al repertori que el Cor Vivace interpreta a La Nit de Ràdio Estel i *Catalunya Cristiana*, el seu director apunta que «l'auditori —en aquest cas, la basílica de Santa Maria del Mar— condiciona una mica el programa a realitzar i és per això que fem un mixt del nostre darrer treball *We are the world*, que ja hem estrenat a Poblet, la Llagosta i Sabadell, i una altra part de temes de projectes anteriors, com van ser *Divamites* i *Happy*. Alternem temes amb coreografies i d'altres de més estàtics».

Així mateix, reconeix que el públic sempre és exigent. «Quan vas a un espectacle, vols que t'agradi, que no sigui pesat, que tingui misatge i sobretot que al darrere hi hagi un treball ben fet. Nosaltres cantem per a tothom que vulgui venir a passar una bona estona escoltant-nos i veient-nos. És cert que a cada tipologia de públic li interessarà una música o una altra».

El 2011, el Cor Vivace va obtenir el segon premi en el concurs organitzat per la Federació d'Ateneus de Catalunya, dins de l'apartat de Creativitat en música, pel treball *Aquarela do Brasil*. Les seves darreres produccions són *Èxit* (2010), *Aquarela do Brasil* (2011), *Vivace*

Pop (2012), *Vivace*, *el Musical* (2013), *Oh, Amèrica* (2014), *Divamites* (2015), *Happy* (2016) i *We are the world* (2017).

Vuit anys de vida

La finalitat que vol aconseguir el Cor Vivace és, segons Tomàs Rosado, «fer que la música sigui part d'un espectacle en el qual el públic entri de seguida en comunió amb nosaltres. No ens conformem amb cantar i ballar bé, sinó que el que pretenem és transmetre alguna cosa. L'esforç col·lectiu del grup té sentit quan el nostre públic s'arriba a emocionar. Si la música, de per si, és un llenguatge de comunicació, hem d'aconseguir que la gent ens entengui i gaudeixi en veure'ns. Només així podrem continuar treballant. La veu és un instrument amb moltes possibilitats si s'utilitza correctament. El nostre propòsit no és la tècnica en si mateixa, sinó aprofitar-la per ajudar-nos a millorar-ne el resultat».

En aquests vuit anys de vida del Cor Vivace, el balanç «és molt positiu». «Cada any —assegura Tomàs Rosado— em marco uns objectius de creixement; penso que el cor està consolidat com a grup. Treballar amb un grup tan gran no és fàcil, no només musicalment, sinó de relacions personals. Si valorem tot el que hem fet i som capaços de millorar el que cal, aspirarem a tenir encara un gran futur. El que em motiva molt és veure la progressió d'aquells cantaires que no s'haurien imaginat mai que podrien cantar en un grup com aquest i apreciar-ne el progrés. Aquest progrés fa que el cor cada any canti millor i que cada vegada més tinguem més gent interessada a integrar-se amb nosaltres, amb independència del seu nivell tècnic individual. I una prova d'això és que el cor, any rere any, es fa més gran, amb els pros i contres que comporta. Però soc molt feliç amb ells!»

Signes d'avui

Lluís Serra Llansana
llserrall@gmail.com

El poder de les etiquetes

Les estrelles Michelin dels restaurants són una etiqueta que serveix per classificar restaurants d'acord amb una, dues o tres estrelles i per valorar-ne la qualitat gastronòmica de l'oferta. Fet que té una incidència notable en el preu de la carta. L'etiqueta és un recurs universal. Els diccionaris acostumen a atribuir tres significats a la paraula *etiqueta*: a) cerimonial que s'ha d'observar a la cort, en un acte públic solemne, etc. b) tros de paper, de plàstic o d'un altre material, que conté una indicació per fer conèixer la naturalesa, el preu, la destinació, etc., de l'objecte al qual va enganxat o lligat, i c) mot, concepte, idea, que marca, encasella, classifica, algú o alguna cosa. Em concentro en aquests dos últims significats.

Primer, el valor identificatiu de l'etiqueta. En una botella de vi, en una peça de vestir, en un jardí botànic, en els llibres, les etiquetes s'utilitzen per identificar i definir. S'han d'ajustar a la realitat del producte que acompanyen. En cas contrari, són fraudulentos i enganyen el comprador. Serveixen perquè les persones ens en puguem sortir en un mar complex d'ofertes amb cert senderi i orientació. La seva finalitat és la informació precisa, objectiva, clara. Contenen la marca, el preu i, si és el cas, la data de caducitat. Els milions de productes que s'elaboren internacionalment requereixen mètodes de classificació que evitin malentesos i confusions. Segon, l'ús reductiu i estereotipat de l'etiqueta en la seva aplicació a persones i institucions. Existeix una utilització perversa de l'etiqueta com a maniobra de reducció. Penjar una etiqueta a una persona o institució pretén reduir-la a producte, a realitat simplista i manipulable. Qui col·loca l'etiqueta es transforma en dominador. Les persones, i les mateixes institucions, transcendeixen els contorns de les etiquetes i es veuen maltractades quan se les redueix a elles. Hi ha etiquetes que han estat tan treballades i pesadament divulgades que resulta gairebé impossible desprendre-se'n. Aquesta pràctica danya profundament la convivència i ataca la dignitat personal. Les víctimes de l'etiquetatge ho saben per pròpia experiència. El *bullying* n'és una altra mostra.

Tercer, el poder de les etiquetes. Els mitjans de comunicació són conductes

privilegiats per a la creació, difusió i consolidació d'etiquetes. Si en un centre hi ha hagut un problema, se'n publica la façana. Quan aquest problema es produeix en

Penjar una etiqueta a una persona o institució pretén reduir-la a producte, a realitat simplista i manipulable

altres parts, es treu la mateixa fotografia anterior. Així es consolida l'etiqueta amb l'agreujant de crear noves víctimes i, a la vegada, de perdre la globalitat del problema. Simplisme, incapacitat d'investigar i de moure's en la complexitat, recrear el boc expiatori. Poc professional. El poder que tenen les etiquetes serveix per destruir l'adversari, per aniquilar-lo, per reduir-lo a esberpent. Es desconnecta de la realitat. Només queda un relat que a l'inici va poder ser cert, però que ara ja és falsedat i mentida. Aquesta vegada els lectors poden trobar exemples, perquè no en falten.

Finestra a la vida

Victòria Molins, s.t.j.
viqimolins70@gmail.com

Apropar la cultura als exclosos

Curiosament, tinc el goig d'invertir la lògica aparent d'algunes coses que durant molts anys em molestaven. Quan es parlava de «cultura» sempre es pensava en un tipus d'erudició al qual només tenia accés una part de la societat. I no parlo d'èpoques antigues en les quals l'analfabetisme era patrimoni de la pobresa. Parlo d'anys actuals en els quals és difícil trobar una

És important que les persones més vulnerables també tinguin accés a la cultura

persona que no sàpiga llegir ni escriure, malgrat que ho faci amb no gaire correcció. Però, hi continua havent llocs que semblen vetats per a algunes persones. Un marginat per diferents causes difícilment anirà per decisió pròpia a un museu o a una

exposició. Uns altres interessos més urgents el tenen ocupat. O potser no estan al seu abast. I, sens dubte, la cultura enriqueix la persona en molts aspectes, li dona visions més àmplies de la realitat, el duu més enllà dels petits problemes diaris.

Per sort, sempre hi ha iniciatives que tenen cura dels aspectes més oblidats dels desfavorits. Una de les que he tingut la sort de conèixer aquesta setmana és *Apropa cultura*, que neix per oferir entrades a preus molt reduïts als col·lectius en risc d'exclusió social. Crec que és important vetllar perquè les persones més vulnerables també tinguin accés a la cultura.

Segons la seva filosofia volen ser «un pont per fer més socials els equipaments culturals i un pont per fer més culturals les entitats socials».

En aquest sentit, i responent a la crida que ens havia fet, un grup del centre social per a persones en risc d'exclusió vam anar a veure una exposició de reportatges fotogràfics molt interessant: l'exposició reivindica el valor del «foto-llibre» en la cultura visual contemporània i proposa una reinterpretació de la història de la fotografia a través del «foto-llibre» i de la fotografia impresa.

L'èxit de la visita va raure en dues coses: l'interès que ja tenia el grup per la fotografia, perquè feien un taller d'aquest art, i per la pedagogia de la responsable que va dirigir la visita.

Dues coses em van cridar l'atenció: els detalls en què es fixaven els visitants que hi van anar, amb un sentit d'humanisme que gran part de la societat potser ha perdut o passa de llarg en la seva visió de les coses.

I la segona, el moment d'escollir una foto que havien de retallar d'unes revistes, posar-li un nom i fer una explicació de per què l'havien escollida. Els valors que revelaven les seves respostes deia molt al seu favor. Amor, amistat, fraternitat, pau, igualtat, justícia...

I en algunes respostes hi havia una bona part de reivindicació, de justa reivindicació de molts valors que al llarg de la seva vida i la seva història havien anat perdent pel camí.

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire, Joan Piñol

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Víctor Gay, GIRONA; Jordi Pérez Ansótegui, LLEIDA; Cristina Sánchez, MALLORCA; Júlia Ayala, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Víctor M. Cardona, TORTOSA; Patrícia Navas, URGELL; Xavier Bisbal, VIC; Javier Molina, EL CAIRE; Ana Alba, JERUSALEM

Col·laboradors d'aquesta setmana: Salvador Batalla, Pilarín Bayés, Jordi Breu, David Claret, Víctor Codina, Agustí Codinach, Carla Costa, Montserrat Esteve, Teresa Forcades, Jaume Gabarró, Josep Gil, Joan Guiteras, Justo Lacunza, Josep M. Massana, Joan A. Mateo, Ignasi Miranda, Victòria Molins, Josan Montull, Francesc Nicolau, Joan Pallarès-Personat, F. Xavier Parés, Josep O. Pujol, Quique, Ignasi Ricart, Josep Rius-Camps, Jordi Sánchez, Lluís Serra, Valentí Serra, Sebastià Taltavull, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat (Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Pàgina web: www.catalunyacristiana.cat
www.facebook.com/catalunyacristiana

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giral (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri. Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

Difusió controlada per

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions Periòdiques en català

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 135 €

Gibraltar i Portugal: 135,01 €

Resta d'Europa: 213,25 €

Amèrica i Àfrica: 250,01 €

Àsia i Oceania: 325,05 €

El setmanari rep l'ajut del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya

Carta dominical

El do de l'Esperit Sant

Joan Josep Omella Omella
Arquebisbe de Barcelona

Aquest diumenge celebrem la solemnitat de Pentecosta, la culminació de la Pasqua, amb la recepció del do de l'Esperit Sant. El do de l'Esperit Sant és fruit de la passió, mort i resurrecció del Senyor. Per això, la Pentecosta és la culminació i la maduració de la Pasqua, coneguda popularment —però de manera molt profunda— com la *Pasqua granada*.

El do de l'Esperit Sant i la resurrecció de Jesús no es poden separar. L'Esperit Sant, que ens ha estat donat, és la nova presència de Déu entre nosaltres. És l'Esperit Sant qui fa possible el nostre encontre amb el Crist viu entre nosaltres i en cada un de nosaltres. És gràcies a l'Esperit Sant que cada dia que passa podem estimar una mica més com Jesús. És l'Esperit Sant qui fa possible que puguem veure el Senyor amb els ulls de la fe. És per l'Esperit Sant que podem acollir la persona del Crist ressuscitat, viu i present en l'Església reunida, en l'Esclusiva proclamada com a Paraula viva i eficaç, en els sagraments, en la vida, en les persones —sobretot en els més necessitats d'estimació i recursos— i en els mateixos esdeveniments de la nostra vida personal o col·lectiva. És gràcies a

l'Esperit Sant que rebem la força i la confiança per passar a l'acció i donar la vida pels altres, a imitació de Jesucrist. És l'Esperit Sant qui manté viva en nosaltres l'esperança del Regne de Déu. Ell ens recorda que tot no s'acaba en aquesta existència terrena.

Té, doncs, una profunda coherència que s'hagi situat en la celebració de la Pentecosta la Jornada sobre l'Apostolat seglar. Tots els membres del Poble de Déu estem cridats a realitzar l'única missió confiada a l'Església, que consisteix en l'evangelització, és a dir, a donar testimoni del Misteri d'amor i esperança manifestat en Jesucrist amb fets i amb paraules. Tots els batejats, bisbes, preveres, diaques, religiosos, religioses, laics i laiques hem rebut de Déu aquesta vocació eclesial i hem de col·laborar intensament en la missió evangelitzadora.

L'evangelització del nostre poble no la podem realitzar avui sense la col·laboració de vosaltres, els laics. Això exigeix per part de nosaltres, els pastors, una nova mentalitat que promogui, entengui i aculli la missió dels laics en l'Església, perquè també heu estat cridats a ser deixebles i missioners de Jesucrist.

Els pastors no podem ser res sense vosaltres. Més que mai ens cal dur a terme la missió plegats.

Els laics cristians, moguts per l'Esperit Sant, sou cridats a ser testimonis de Crist, tant de forma individual com associada. D'aquesta manera participeu en la missió que Jesucrist ha confiat a l'Església. L'Esperit Sant és qui mou els nostres cors i les nostres vides en aquesta missió, segons les diverses modalitats d'associació i les diverses formes d'espiritualitat.

És aquesta confiança en la força i l'acció de l'Esperit Sant la que em fa mirar amb molta esperança l'enfortiment d'associacions cristianes, de moviments apostòlics, d'itineraris de formació cristiana, de comunitats cristianes, de nous moviments i noves comunitats.

Germans, l'Esperit Sant ho vol renovar tot, vol entrar a les nostres vides i transformar-les. Però perquè això sigui possible cal que l'invoquem, que demanem constantment el seu ajut, la seva inspiració, els seus dons. Acabo, doncs, germans animant-vos a tots a demanar l'assistència de l'Esperit Sant, a invocar la seva ajuda.

Als quatre vents

L'Esperit que dona vida

Jaume Pujol Balcells
Arquebisbe de Tarragona i Primat

El periodista americà George Weigel es trobava visitant a París l'Arc de la Defensa, una de les grans obres modernes de l'època Mitterrand. La Gran Arche és un impressionant cub buit de dimensions gegantines amb parets de vidre i molts metres de marbre blanc de Carrara, que vol ser un monument als drets humans. Un ascensor deixa els visitants al terrat, amb vistes a tota la ciutat. En aquestes circumstàncies, la guia va comentar: «És tan gran que la catedral de Notre-Dame cabria en el seu interior amb les seves torres i la seva agulla.» Per al periodista aquesta comparació pot ser metafòrica: una obra colossal d'arquitectura supera la màxima representació de l'espiritualitat que té París, la seva bonica catedral al costat del Siena. Penso, però, que també es podria veure d'una altra manera, no antagònica

sinó complementària: de la mateixa manera que el cub podria allotjar la catedral, el fruit del geni humà pot albergar la fe. Encara més, només hi ha veritable progrés si inclou els valors espirituals, igual que les persones tenen en el seu interior el seu tresor més preuat: la consciència.

Continuant amb la metàfora, els deixebles, després de l'Ascensió de Crist, es trobaven reunits al Cenacle —com si fos un cub tancat— i se sentien amb por i confusió quan van experimentar la vinguda de l'Esperit Sant que Jesús els havia promès. Llavors es transformen en persones valentes, capaces «d'anar i ensenyar a tots els pobles», segons el missatge rebut. Pere parla a les multituds i milers d'oiants s'adhereixen a la nova fe en el Ressuscitat. I així ho fan també els altres deixebles, estenent la doctrina de Jesucrist

pels confins de l'imperi romà i el món llavors conegut. En aquest diumenge de Pentecosta hem de demanar amb fe a l'Esperit Sant que ens concedeixi els seus fruits revolucionaris, que sant Pau traça en una llista: «Amor, alegria, pau, paciència, benvolença, bondat, fidelitat, dolcesa i domini d'un mateix.»

Una persona que mantingui aquests valors sembla la pau i l'alegria per on passa, i d'això se'n beneficien els seus familiars, els seus veïns, els seus companys de treball, la gent amb la qual tracta casualment. I una societat que els mantingui seria alguna cosa així com el paradís a la terra. De la mateixa manera que una catedral es pot convertir en el centre espiritual d'una gran ciutat, una dona o un home que han rebut la llum, invisible però real, de l'Esperit Sant serà llum per als qui l'envolten.

Inici

Edició digital 2015

Hemeroteca

Promocions

Aquesta Setmana

Església Catalunya

Església Espanya

Església Món

Vaticà

La Bona Notícia
també
a internet

www.catalunyacristiana.cat

ENTRA A LA PÀGINA WEB
I CONSULTA LA NOSTRA
HEMEROTECA.
HI TROBARÀS 35 ANYS
DE PREMSA RELIGIOSA.

Catalunya Cristiana col·labora amb

Lectures

Pentecosta

Lectura primera

Ac 2,1-11

Senyor, les vostres obres la terra és plena de les vostres criatures.

Tots quedaren plens de l'Esperit Sant i començaren a expressar-se

Lectura dels Fets dels Apòstols

Durant la celebració de la diada de la Pentecosta, es trobaven tots junts en un mateix lloc, quan, de sobte, se sentí venir del cel un so com si es girés una ventada violenta, i omplí tota la casa on es trobaven asseguts. Llavors se'ls aparegueren com unes llengües de foc, que es distribuïren i es posaren sobre cadascun d'ells. Tots quedaren plens de l'Esperit Sant i començaren a expressar-se en diversos llenguatges, tal com l'Esperit els concedia de parlar. Residien a Jerusalem jueus piadosos provinents de totes les nacionalitats que hi ha sota el cel. Qan se sentí aquell so, la gent hi anà i quedaren desconcertats, perquè cadascú els sentia parlar en la seva pròpia llengua. Estranyats i fora de si deien: «No són galileus, tots aquests que parlen? Doncs, com és que cadascun de nosaltres els sentim en la nostra llengua materna? Entre nosaltres hi ha parts, medes i elamites, hi ha residents a Mesopotàmia, al país dels jueus i a Capadòcia, al Pont i a l'Àsia, a Frígia i a Pamfília, a Egipte i a les regions de Líbia, tocant a Cirena, hi ha forasters de Roma, hi ha jueus i prosèlits, hi ha cretencs i àrabs, però tots nosaltres els sentim proclamar les grandeses de Déu en les nostres pròpies llengües.»

Salm responsorial

103

Beneix el Senyor, ànima meva.

Senyor, Déu meu, que en sou de gran.
Que en són de variades,

R. *Quan envieu el vostre alè, Senyor, renoveu la vida sobre la terra. O bé: Al-leluia.*

Si els retireu l'alè,
expiren i tornen a la pols d'on van sortir.
Quan envieu el vostre alè,
reneix la creació,
i renoveu la vida sobre la terra. **R.**

Glòria al Senyor per sempre.

Que s'alegri el Senyor contemplant
el que ha fet, que li sigui agradable aquest poema,
són per al Senyor aquests cants de goig. **R.**

Lectura segona

1Co 12,3b-7.12-13

Tots nosaltres hem estat batejats en un sol Esperit per formar un sol cos

Lectura de la primera carta de sant Pau als cristians de Corint

Germans, ningú no pot confessar que Jesús és el Senyor si no és per un do de l'Esperit Sant. Els dons que rebem són diversos, però l'Esperit que els distribueix és un de sol. Són diversos els serveis però és un de sol el Senyor a qui servim. Són diversos els miracles, però tots són obra d'un sol Déu que els fa valent-se de cadascun de nosaltres. Les manifestacions de l'Esperit distribuïdes a cadascú són en bé de tots. Perquè el Crist és com el cos humà: és un, encara que tingui molts membres, ja que tots els membres, ni que siguin molts, formen un sol cos. Tots nosaltres, jueus o grecs, esclaus o lliures, hem estat batejats en

Glòria Monés

un sol Esperit per formar un sol cos, i a tots ens ha estat donat com a beguda el mateix Esperit.

Al-leluia

Veniu, Esperit Sant, ompliu el cor dels vostres fidels i enceneu-hi la flama del vostre amor.

Evangeli

Jn 20,19-23

Com el Pare m'ha enviat a mi, també jo us envio a vosaltres. Rebeu l'Esperit Sant

Lectura de l'evangeli segons sant Joan

El vespre d'aquell mateix diumenge, els deixebles eren a casa amb les portes tancades per por dels jueus, Jesús entrà, es posà al mig i els digué: «Pau a vosaltres.» Després els ensenyà les mans i el costat. Els deixebles s'alegraren de veure el Senyor. Ell els tornà a dir: «Pau a vosaltres. Com el Pare m'ha enviat a mi, també jo us envio a vosaltres.» Llavors alenà damunt d'ells i els digué: «Rebeu l'Esperit Sant. A tots aquells a qui perdonareu els pecats, els quedaran perdonats, però mentre no els perdoneu, quedaran sense perdó.»

Consultori bíblic

Ignasi Ricart

Claretia i biblista

L'experiència d'Israel i la Pentecosta

L'Esperit Sant ens empeny als cristians a viure en «sortida del cenacle» i a viure la joia de l'Evangelí a fora dels llocs que ens mantenen reclosos. Mirem l'experiència d'Israel com una crida missionera.

Després de la destrucció del temple de Jerusalem (587 aC), Israel va tractar per tots els mitjans de reconstruir-lo conforme al model primer. El resultat va ser la nostàlgia de la glòria passada, una pobra imitació d'un període gloriós, un intent superficial de resoldre un problema fonamental. I el remei no va durar més enllà de l'any 70 dC, destruït pels romans.

El segon temple, malgrat la seva expansió sota Herodes, s'ensorrà amb la mateixa facilitat que el primer; va caure sota pressió, res de nou no tenia per oferir per tal d'enfortir la nació jueva davant dels nous assalts i els reptes estrangers. I llavors, només llavors, el canvi esdevingué fonamental. En aquell moment, quan el passat es va viure realment com a passat, *el poble del lloc* passà a ser *el poble del llibre*. Llavors quan el nou intent de reinstitucionalitzar el sacrifici demostrà ser tan feble com el passat, *el poble del sacrifici* esdevingué *el poble de la paraula*. Els jueus del desert esdevingueren els jueus de la diàspora, i una religió nacional va donar lloc a un moviment internacional estès arreu del món.

Tan sols després de la destrucció dels dos temples, la confessió de Jahvé a Israel esdevingué la confessió de Jahvé en el món. Expulsat d'on estava, Israel esdevingué una nació de testimonis en dispersió. Els cristians som cridats, avui dia, a posar-nos en camí, en actitud de pelegrinatge, preguntant i pensant com hem de plantejar el futur i amb quines actituds ho hem de fer. Volem ser aquesta Església «en sortida» que el papa Francesc defineix com a «comunitat de deixebles missioners que primeregen, que s'involucren, que acompanyen, que fructifiquen i festegen» (*Evangelii gaudium* 24).

Per a consultes: redaccio@catalunyacristiana.cat

Comentari de la Paraula

Josep Rius-Camps

Teòleg i biblista / ruscamps@yahoo.es

Jesús inspirà sobre els deixebles i els diu: «Rebeu Esperit Sant»

Joan anticipa l'efusió de l'Esperit Sant sobre els deixebles «el primer dia després del sàbat» quan Jesús ressuscità de la mort, si bé «al cap vespre», i no «de bon matí», com a Maria Magdalena, ni cinquanta dies després de Pasqua, com dirà Lluc. Jesús ressuscitat reassumeix el paper que va fer Déu quan «inspirà» en el primer home «un alè de vida», però va més enllà, «inspirant» en els seus deixebles «Esperit Sant». L'«alè de vida» divina convertí l'home-Adam, plasmat a partir de la pols de la terra, en un «ésser animat» que el diferenciava netament dels altres animals. Déu havia previst des de l'eternitat, a partir del moment en què el procés evolutiu el dotés dels trets que caracteritzen els humans, d'agraciar-lo amb el do inicial de «l'esperit de l'home que hi ha en ell» (1Co 2,11), com el defineix Pau, part integrant de la trilogia cos-ànima-esperit que proposen encertadament els Pares grecs. «L'esperit de l'home» seria a manera d'una terminal en cada un dels humans de l'Esperit Sant creador i santificador. Jesús desperta en els seus deixebles aquest esperit que dormia en una espècie de letargia que afectava la majoria d'humans, fa que en prenguin consciència i entrin en sintonia amb l'Esperit Sant. Fins aleshores havia dominat en ells «un esperit d'esclaus» que els infonia por: «Estant les portes tancades, on es trobaven els deixebles per por dels jueus.» Jesús els desitja insistentment que tinguin pau: «Pau a vosaltres» (2x) i els mostra els senyals inesborrables del seu fracàs rotund com a Messies d'Israel: «els mostrà les mans» foradades pels claus «i el costat» obert per sempre més. Jesús ressuscitat és el primer i únic que «s'ha aixecat» ell mateix trencant els llaços de la mort. A continuació «inspira sobre ells Esperit Sant», l'«esperit de filiació» que els farà exclamar: «Abbà, Pare», fins al punt que «el mateix Esperit s'unirà al nostre esperit per donar testimoni que som fills de Déu» (Rm 8,15-16).

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC A; FERIAI I)

Temps de Pasqua i Ordinari

(SALTERI: SETMANA 1)

JUNY

4. DIUMENGE

Diumenge de Pentecosta. Vermell. Lectures: Fets 2,1-11 / Salm 103 / 1 Corintis 12,3b-7.12-13 / Joan 20,19-23
SANTORAL: Francesc Caracciolo, prev. i fund.; Hilari, b.; Noemí i Rut; Pere Màrtir, prev. i mr.

Es reprèn el temps de durant l'any

5. DILLUNS

Sant Bonifaci, b. i mr. Vermell (MO). Lectures: Tobit 1,1a.2;2,1-9 / Salm 111 / Marc 12,1-12
SANTORAL: Sanç, mr.; Zenaida, vg.

6. DIMARTS

Fèria. Verd. O bé: **Sant Norbert, b.** (ML). Blanc. Lectures: Tobit 2,10-23 / Salm 111 / Marc 12, 13-17. A Barcelona i Sant Feliu de Llobregat: **Beat Josep M. Peris i Polo, prev. i mr.** Vermell (ML).
SANTORAL: Artemi, Càndida i Paulina, mr.; Bertran d'Aquilea, b.; Marcel·lí Champagnat, prev. i fund.

7. DIMECRES

Fèria. Verd. Lectures: Tobit 3,1-11.24.25 / Salm 24 / Marc 12,18-27
SANTORAL: Robert, ab.

8. DIJOUS

Jesucrist, Gran Sacerdot per Sempre. Blanc. Lectures: Isaïes 52,13-53 o Hebreus 10,12-23 / Salm 39 / Lluç 22,14-20. A Tortosa: **dedicació de la catedral** (Sol). Blanc
SANTORAL: Guillem, b.; beat Jaume Berthieu, mr.

9. DIVENDRES

Fèria. Verd. O bé: **Sant Efreu diac. i doctor Església** (ML). Blanc. Lectures: Tobit 11,5-17 / Salm 145 / Mateu 12,35-37
SANTORAL: beata Anna-Maria Taigi; beat Josep Anchieta, prev.; Pelàgia, vg. i mr.

10. DISSABTE

Fèria. Verd. O bé: **Memòria de Santa Maria en dissabte** (ML). Blanc. Lectures: Tobit 12,1.5-15.20 / Salm Tobit 13,2.6.7.8 / Marc 12,28-44
SANTORAL: Asteri, b.; Maurici, ab.

El sant

Per Eduard Brufau

Beat Pau Burali d'Arezzo

El beat Pau Burali d'Arezzo (Itri, 1511 – Torre del Greco, 1578) va ser un cardenal italià. Va néixer al si d'una família noble. L'any 1524, amb tretze anys, va ingressar a la Universitat de Salern per fer estudis literaris. Més endavant, a la Universitat de Bolonya va continuar la seva formació intel·lectual, estudiant Dret Civil i Canònic. Va assolir el grau de doctor en totes dues disciplines als 25 anys. Com a advocat, va voler entrar en la vida religiosa. El 1557 va ingressar a l'orde dels Clergues Regulars Teatins. El 23 de juliol del 1568 va ser escollit bisbe de Plasència (Itàlia). El papa Pius V el va crear cardenal al consistori del 17 de maig del 1570. Devot de la Santíssima Mare de Déu, es va caracteritzar pel seu zel apostòlic i renovador. Pau va ser arquebisbe de Nàpols des del 19 de setembre del 1576 fins a la seva mort, que va tenir lloc el 17 de juny del 1578. Tenia 67 anys. Va ser beatificat per Climent XIV l'any 1772.

El liturgista Pere Farnés

Totes les revistes i entitats relacionades amb la litúrgia es van fer ressò de la defunció de Mn. Pere Farnés, que ens deixà el 24 de març passat, als 91 anys d'edat i 67 de sacerdoci. Encara que Catalunya Cristiana, al seu dia, informà de la mort del nostre liturgista, voldria des d'aquests articles litúrgics del nostre setmanari, iniciats per un altre molt estimat liturgista, el bisbe Pere Tena, fer memòria i homenatge, alhora, a Mn. Pere Farnés Scherer.

El qualificatiu de liturgista és el propi i més escament a la persona de Mn. Pere Farnés. Fou un dels patriarques de la litúrgia a casa nostra. Catalunya i Espanya li devem molt, com a gran estudiós que fou de la litúrgia, fet que transcendí a nivell universal com a bon liturgista de l'Església romana. Ell sempre ha estat molt fidel a la tradició, a la història, als Pares i a les fonts litúrgiques. El nom del Dr. Farnés ha quedat escrit entre els noms de la reforma litúrgica del Concili Vaticà II. No solament va treballar com a membre d'un coetus de la reforma litúrgica, sinó que en va ser un gran propagador, per mitjà de la seva docència arreu del món (Barcelona, Madrid, Roma, Amèrica, Japó...), i sobretot també pels seus escrits publicats en llibres i revistes litúrgiques,

de manera especial a la revista *Liturgia de las Horas / Liturgia y Espiritualidad*, que ell mateix havia fundat. També trobem el pare Farnés entre els fundadors de les grans institucions litúrgiques catalanes, com són el Centre de Pastoral Litúrgica (CPL), la revista *PHASE* o l'Institut Superior de Litúrgia de Barcelona (ISLB).

Els seus seguidors, que ell ens tenia per joves liturgistes, i que al seu costat ens hem anat fent grans, l'hem tingut sempre com a home savi i intel·ligent. Ha estat el nostre mestre, de qui hem après bones lliçons i, sobretot, ens ha ensenyat i transmès l'amor a la litúrgia. Qualsevol dubte o pregunta, sempre hem acudit al mestre i pare Farnés, que amb saviesa i afecte, no solament ens els ha aclarit sinó que, amb escreix, ens ha comunicat la seva ciència i ens ha ensenyat a estudiar i estimar aquella litúrgia reformada del Vaticà II, que ell mateix va defensar i propagar amb tanta valentia. El seu caràcter d'home valent i radical, l'ha portat a vegades, tant per escrit com de paraula, a defensar les seves idees, amb un gran amor a l'Església. Darrerament, ja amb una edat avançada i la memòria més afeblida, se sentia una mica soli-

tari. Havia viscut una vida massa plena i activa al servei de la litúrgia i li costava acceptar la seva jubilació. Amb tot, un gran nombre de deixebles seus sempre l'hem venerat i estimat per tant de bé que al llarg de la seva vida ha fet, no solament a nosaltres i a tants i tants alumnes que ha tingut, sinó a la mateixa Santa Església de Déu que ell sempre ha seguit i obeït amb gran respecte, amor i fidelitat.

És un goig poder dedicar avui aquest record ple d'afecte i estimació al mestre i professor, al company i amic de qui hem après tantes coses bones que ens han fet estimar més l'Església i la seva sagrada litúrgia.

Mn. Farnés ha mort als seus 91 anys, davant de l'ordinador, corregint el seu darrer escrit, que segurament mai no llegirem. Que el Senyor li pagui tot el bé que ha fet en aquesta vida, celebrant amb molta dignitat els sants misteris per donar culte a Déu a qui devem tot honor i tota glòria, cosa que només podem tributar-li per Crist, amb ell i en ell, en la unitat de l'Esperit Sant. Que la litúrgia que ell tant va promoure i el misteri que tantes vegades va celebrar aquí a la terra, ara siguin el seu goig, de manera plena i viva en la celebració de la litúrgia celestial.

F. Xavier Parés Saltor

Delegat diocesà de Litúrgia d'Urgell
xpares@bisbaturgell.org

L'Església i el país

Anton Monner

Com a conseqüència de les reformes que l'Església va acordar al Concili de Trento, els rectors i vicaris de cada parròquia anaren anotant els moviments sacramentals dels veïns que atenien espiritualment. A partir de l'any 1565, entre molts canvis, els bisbes van ordenar als responsables de cada parròquia anotar els baptismes, les comunions, les confirmacions, els casaments i les defuncions dels feligresos.

Els sacerdots, a més, en absència de notaris o en casos de necessitat, exerciren com a fedataris públics i deixaren als arxius parroquials infinitat de documents que són autèntics tresors històrics. Anotaven també dades socials, culturals, antropològiques i esdeveniments puntuals que són la font principal per poder conèixer la història de cada municipi, necessària, en la majoria dels casos, per eixamplar els coneixements del passat als nivells més amplis de comarca o de nació.

Ho explico recordant que els meus llibres publicats de toponímia i d'història tenen, com a base, els arxius parroquials. A Gandesa, posem per exemple, trobem un cèlebre rector, el Dr. Onofre Català i Mirarnau, que va deixar escrita a *Sit memoriae posteris*, com a notes annexes dins del llibre de Baptismes del 1571 al 1642, la història de la municipalitat i d'altres indrets circumdants que ell coneixia o li havien explicat o havia trobat escrita als arxius anteriors. A més d'historiar els fets passats, també relata, com a cronista, la guerra de Successió que ell va viure directament a la població i també els fets de la comarca, entre altres explicacions històriques de l'època.

Dr. Pont i Gol

Els eclesiàstics, des de les respectives parròquies, han representat el testimoniatge de la fe i el servei a la societat que els han encomanat els

Claustre de la catedral de Tarragona.

seus bisbes. Han estat executors de les tasques religioses encomanades i socials, com ara l'ensenyament, l'hospitalària o l'assistència als necessitats i als vulnerables, i, a més, els principals defensors de la llengua vernacle davant de les intromissions polítiques emanades en molts moments de la nostra història. Han representat la presència al poble i la fidelitat a l'Església, recordant el títol del llibre editat com a homenatge a l'arquebisbe tarragoní Dr. Josep Pont i Gol, amb motiu del 25è aniversari de la seva ordenació episcopal, *25 anys de presència i fidelitat*.

Cito el Dr. Pont i Gol perquè va viure uns moments molt difícils quan l'Església estava protegida per la dictadura del general Franco i molts polítics se'n servien per al seu benefici propi i els interessos de la seva prole. «El cristià —afirmava el Dr. Pont—, per la fe i pel baptisme, és ciutadà de la comunitat cristiana i per la naixença ho és de la comunitat on pertany.»

Com a personatge excepcional, va

Els eclesiàstics han representat el testimoniatge de la fe i el servei a la societat que els han encomanat els seus bisbes

saber mantenir la seva integritat cristiana, malgrat les moltes dificultats que travessà, però sense abandonar mai el servei al poble com a membre de la societat. I així manifesta que «l'Església no es confon per res amb la comunitat política, ni està lligada amb cap sistema polític... La comunitat política i l'Església són, cadascuna en el seu camp, autònomes i independents l'una de l'altra. Totes dues estan al servei de la vocació personal i social d'uns mateixos homes, servei

que tant més eficaçment acompliran en bé de tothom».

Moments turbulents

Avui vivim uns moments molt turbulents a Catalunya quan les continuades negacions dels governs d'Espanya priven uns drets bàsics als seus habitants, començant per la revocació de l'Estatut referendat i suspès pel TC el 2012. Tant o més dels que batejà el Dr. Pont durant la dictadura quan la seva missió principal era el servei a l'Església però, a la vegada, com a ciutadà responsable, defensava restituir les privacions nacionals.

Ara sofrem un xoc de trens entre dues comunitats germanes on, per tossuderia i imperatori, no s'ha volgut establir el diàleg i la comprensió. La diferència entre aquell moment i l'actual és només que el règim ha canviat de mans. En aquest moment campem amb llibertat «controlada» i es fa ús de la democràcia en benefici d'interessos partidistes.

La corrupció els embolcalla però amb l'excusa de combatre les reivindicacions catalanes tapen les pròpies misèries i amb el nom de la Constitució neguen la *Mater et magistra*, carta magna dels drets de l'home que el papa Joan XXIII va definir en un dels seus paràgrafs així: «Cal afirmar, de manera més explícita, que una acció adreçada a reprimir i a sufocar la vitalitat i el desenvolupament de les minories ètniques és una greu violació de la justícia.»

L'Església ha estat al servei del poble i ho ha de continuar estant. No cal fer política, com afirmava el Dr. Pont i Gol. Cal només aplicar la justícia i ara sembla que la llei s'aplica en benefici d'uns i en contra dels altres. Els cristians hem de reflexionar davant dels moments actuals i saber obrir conseqüentment.

Trobada de voluntaris de Càritas dels arxiprestats de Sabadell

Redacció

El 10 de maig es va celebrar la tercera trobada anual dels voluntaris de Càritas dels arxiprestats de Sabadell Nord i Sabadell Centre-Sud, que inclou també les poblacions de Sentmenat, Castellar, Polinyà, Sant Quirze, Badia del Vallès i Barberà del Vallès. Hi van participar 110 voluntaris.

La presidenta de Càritas Interparroquial de Sabadell, Rosa Roig, va donar la benvinguda als assistents. Es van proposar vuit taules de treball i els voluntaris anaven passant per cadascuna d'elles durant sis minuts. Les tècniques de Càritas dinamitzaven les xerrades. Hi havia

una taula on es parlava del que es pot millorar i el que agradaria fer als voluntaris. Altres temes tractats van ser el repartiment d'aliments, el rober, la borsa de treball, els tallers de treballs manuals, l'economia solidària, el voluntariat jove i el projecte Tramats de Vida, adreçat a gent gran.

Després es van posar en comú les conclusions de les taules. Els voluntaris van explicar que el que més els agrada és el contacte amb la gent i que els agradaria poder dedicar-hi més temps i motivar les persones que atenen i acompanyen. La trobada va servir per compartir experiències, analitzar com es treballa i buscar noves idees entre tots plegats per encarar el futur.

No està tot perdut

Tot sovint vaig amb tren, a primera hora del matí, de Granollers a Girona, amb el tren ple d'estudiants, cadascun amb el cap cot mirant la pantalla del mòbil. Sembla que no els interessi res més. Però si intentes parlar amb ells, t'adones que els encanta parlar de tot i quedo sorpresa de la seva amabilitat. Per exemple, m'expliquen els motius que els han dut a triar la carrera que estan cursant. A més, com que tenen accés a la premsa gratuïta, molts d'ells a la mateixa universitat, també són al corrent de tota l'actualitat.

ANNA MARIA MUNTADA BATLLE
Granollers

Violència al futbol

Avui dia a tots els mitjans de comunicació (premsa escrita, ràdio, televisió...) es parla de guerres, atemptats, enfrontaments i violència. Les causes que provoquen aquests desastres són diverses: ideologies diferents, interessos contraposats, lluites entre ètnies, etc. que serveixen sobretot per justificar el consum d'armes fabricades per qui sap qui i qui sap on.

L'origen d'aquest desordre és en cadascun de nosaltres. Cal cercar la pau començant pels nuclis més petits, és a dir, la família, les amistats, els centres educatius i esportius... i aquí volia arribar. Recentment hem vist partits de futbol entre equips infantils, on els pares es barallaven al mig del

A la recerca d'una conciliació

El viatge del papa Francesc a Fàtima ha tingut lloc en dos moments molt importants. D'una banda, el centenari de les aparicions de la Mare de Déu als pastorets Francesc i Jacinta Marto, als quals demanava que construïssin en aquell lloc una capella en honor a ella, la Mare de Déu del Roser. Han estat canonitzats davant d'una gran multitud de persones que tenen l'esperança posada en aquest Papa i en la Mare de Déu. D'altra banda, el viatge estava marcat per la situació actual del món, on s'albiren conflictes, violència, terrorisme, fanatisme, la mateixa degeneració humana i familiar i fins i tot una possible guerra nuclear. El Papa ha anat a Fàtima per resar a la Mare de Déu perquè torni la pau a tota la humanitat. En l'entrevista que li van fer a l'avió de tornada a Roma, va dir que a partir d'ara del que parlarà «amb qui sigui» serà de pau. Francesc va esmentar que el missatge de Fàtima és per a tots els temps i això inclou el segle XXI, el nostre segle. Tant de bo totes les nacions i els cors dels homes es remoguin per seguir aquest missatge i deixar les armes a la recerca d'una conciliació.

CRISTINA CASALS MASSÓ
Esplugues de Llobregat

camp davant dels seus fills. Si no sabem controlar les nostres diferències davant d'una pilota, com podem fer escarafalls per unes guerres, on es lluita per motius molt més grossos?

ROSA LLUCH SERRA
Terrassa

Aposta per la transparència

Fa uns dies vaig llegir, i em sembla interessant comentar-ho, que la Conferència Episcopal Espanyola ha presentat un nou Portal de Transparència en plena campanya de la Declaració de la Renda, i a

unes setmanes que es faci pública la nova Memòria d'activitats de l'Església a Espanya. L'objectiu és continuar avançant en una línia molt clara de rendició de comptes a la societat, de forma cada vegada més completa.

Més enllà del compromís amb el govern d'informar sobre l'ús dels diners obtinguts a través de la casella de l'Església (la «x» que encara som a temps de posar), al voltant d'una quarta part dels seus ingressos totals, la intenció és presentar l'impacte social d'aquesta activitat.

JESÚS DOMINGO MARTÍNEZ
Girona

El Consultori

PREGUNTES I RESPOSTES
SOBRE DOCTRINA
I MORAL
pel Dr. Joan Antoni
Mateo

Fàtima

M'han arribat notícies confoses sobre el viatge del papa Francesc a Fàtima. Diuen que no s'ha referit per res al secret. Per què no es comunica tot el tercer secret? El Papa ha desautoritzat Medjugorje?

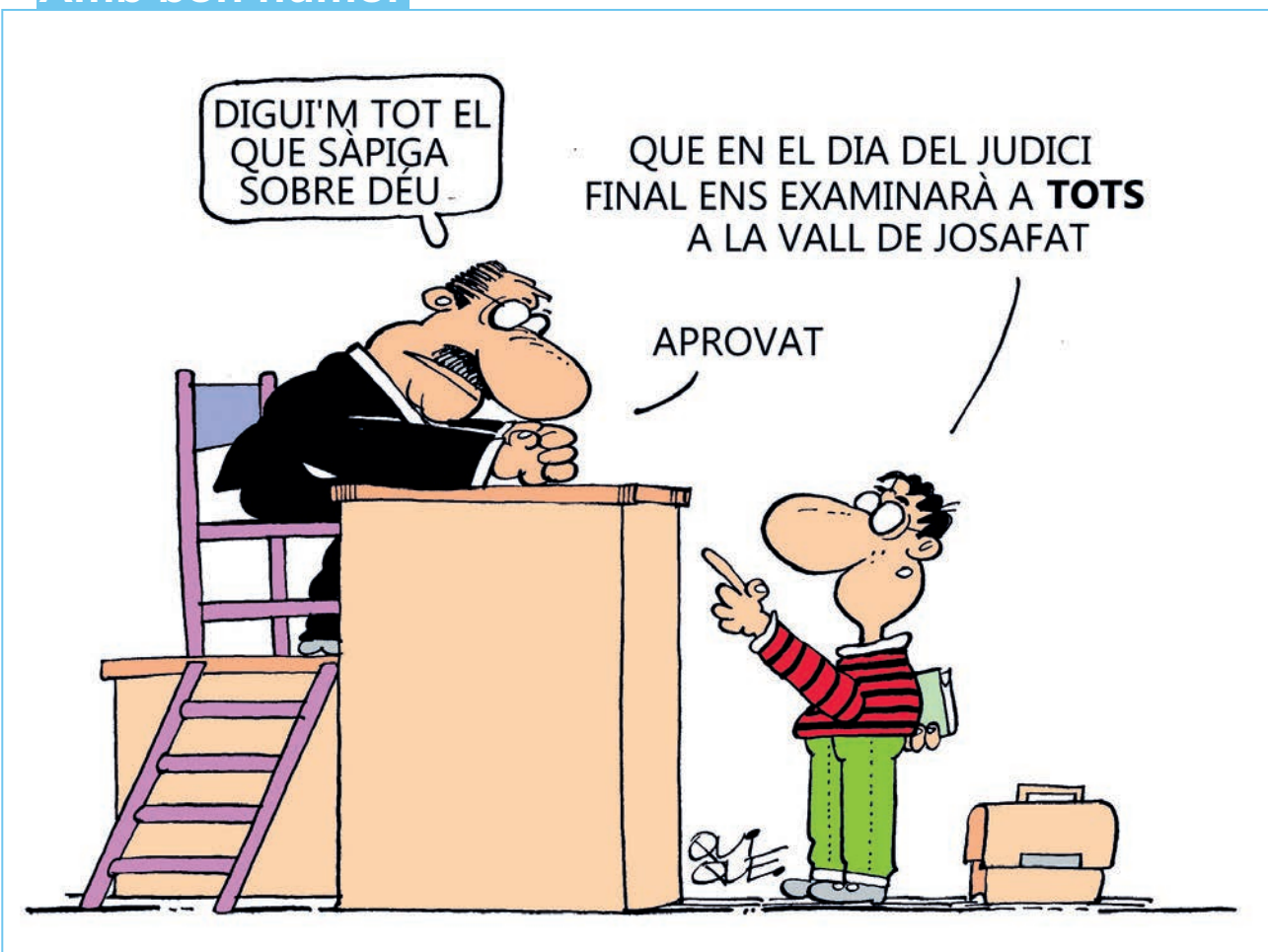
Moltes preguntes i poca informació, o, més ben dit, molta desinformació. Segurament les seves fonts de notícies són poc fiables. Per saber el que realment ha dit el Papa, cal llegir el que ha dit el Papa, cal anar a la font. I això també ho hem d'aplicar a coses que han dit darrerament els nostres bisbes en el seu conjunt i algun en particular... Certes lectures que es fan res no tenen a veure amb el contingut real del missatge. *Intelligenti pauca*. Miraré de resumir el que ha dit realment el Papa. En primer lloc, ha reafirmat una convicció de fe forta i joiosa: tenim una Mare que vetlla i es preocupa per nosaltres i que ens ha estat donada amb aquesta realitat per Jesucrist en persona. Ella, sostinguda per l'acció de l'Esperit Sant, malda per portar-nos a Jesús i, per Ell, al Pare i a la vida eterna. Aquesta Mare, en ocasions, irromp de manera extraordinària per portar-nos un gran missatge i no pas «missatges» per entretenir la nostra curiositat i fer rebaixes en el camí de la vida cristiana. Aquest gran missatge que la Verge ha portat al món a Fàtima és un missatge de conversió, fe, penitència i pregària; és a dir, el nucli de l'Evangelí.

La Verge ens convida a acollir el seu ajut maternal i dona testimoni que Déu, i no pas el mal, té la darrera paraula: «El meu Cor Immaculat triomfarà.» Aquest és el missatge que el Papa ha recordat i que és el missatge o «secret» de Fàtima. També cal dir que per enèsima vegada no hi ha res més a revelar. El cardenal secretari d'Estat ha reiterat que no s'hi insisteixi més. Tot el que s'havia de dir es va dir l'any 2000, quan sant Joan Pau II va decidir donar a conèixer la tercera part del missatge. Ja aleshores el cardenal Ratzinger va dir que «aquells que esperaven revelacions catastròfiques i apocalíptiques» quedarien defraudats. El gran perill, ho ha recordat Francesc, és voler construir la vida i la història al marge de Déu. Pel que fa a Medjugorje, el Papa ha expressat en el vol de tornada unes consideracions personals i res més. L'Església es pronunciarà en el seu moment sobre el caràcter extraordinari de les manifestacions de Maria en aquest indret. Segons el meu parer, allí es produeixen fruits preciosos de vida cristiana i potser n'hi ha prou amb assenyalar un fet innegable: l'acció ordinària de la Verge Maria. I això, en la meua opinió, és més que suficient per erigir a Medjugorje un santuari maríà internacional que, com totes les «cases de Maria», en paraules de sant Joan Pau II, donarà fruits abundosos de santedat i de vida cristiana.

• Per enviar consultes al Dr. Mateo:
elconsultori@hotmail.com
www.balmesiana.org
apartat de correus 121 - 25620 Tremp (Lleida).

Podeu enviar les cartes a: redaccio@catalunyacristiana.cat

Amb bon humor

Compromès en la Pastoral del Turisme i Santuaris

Salvador Batalla i Gardella

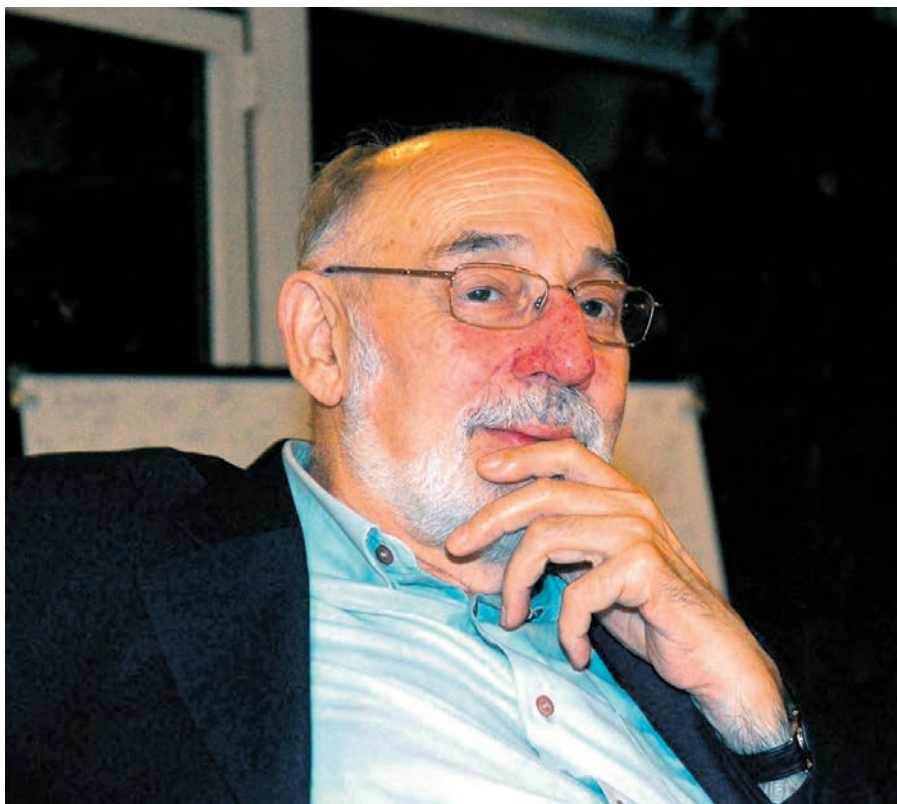
Delegat emèrit de Pastoral del Turisme de Catalunya i Balears

El 2 de maig ens deixava l'amic Gaspar España Berga, després d'una llarga i penosa malaltia, una persona que per la qualitat de la seva vida humana i professional i per la seva immensa col·laboració en el treball pastoral en el camp del Turisme i Santuaris, val la pena d'assenyalar i magnificar.

Gaspar España neix el 1935 a la capital de la Garrotxa, Olot, a la parròquia de les Fonts, concretament a la casa de pagès Cadavall, de rànica família cristiana. El pare, Gaspar, pagès i negociant, i la mare, Caterina, són tot un mirall per al jove Gaspar, que entra al Seminari de Girona i és ordenat prevere l'any 1958. Ens diu ell mateix que la formació rebuda al Seminari, juntament amb l'escoltisme, li dona una forta empenta en la seva formació humanística.

Té diverses responsabilitats parroquials al bisbat de Girona (la Bisbal, Canet, Calella) i, després de llicenciar-se en Filosofia a la Universitat Gregoriana, retorna al bisbat. Al cap de poc, té la seva crisi, al poble nou de Pineda, i deixa la vida pastoral. Aleshores es casa i coneix a Brussel·les el turisme, que serà el revulsiu i inspirador de la seva vida professional.

És una persona autodidacta, expansiva, comunicativa, oberta, optimista,

Gaspar funda al carrer Canuda de Barcelona una escola de formació turística, que després acabarà sent una imponent escola universitària

persona de talent i docta, significativa la seva agudesesa, lucidesa i perspiciàcia, capaç de qualsevol acció, però alhora persona emotiva, sensible humanament i socialment, amiga i cordial, amb un doll de misericòrdia i perdó. Un servidor, quan havia celebrat algunes eucaristies a la seva universitat, havia vist com les llàgrimes li corrien pels ulls.

Gaspar funda al carrer Canuda de Barcelona una escola de formació turística, que després acabarà sent la imponent escola universitària, la CETT, amb hotel adjunt, amb més de 1.000 alumnes i tota una activitat i acció en el camp del turisme i hostaleria.

Però Gaspar tenia encara temps per a altres activitats. Treballa a Justícia i Pau, té la confiança del bisbe de Girona Jaume Camprodon, que li encomana diverses gestions. És membre de la comissió per a la reconstrucció del santuari de la Salut de Sant Feliu de Pallerols, és membre i cooperador de la Comissió de Pastoral del Turisme del bisbat de Girona, quan se li demana és un ajudant i col·laborador d'un servidor.

Director del Departament de Pastoral de Turisme i Santuaris de la Conferència Episcopal Espanyola, prepara cursos per als emigrats en el camp de l'hostaleria, fa conferències, és promotor de mil iniciatives. Sap molt bé que el turisme forma part de la cultura de l'oci i és una forma de realització personal. Gaspar és un bon cristià. Tot i la crisi, no deixa mai de creure. Jesús li és amic i confident, i l'Evangelí, una exigència i un compromís que cal seguir. Quan el visita qualsevol prevere li demana confessió. Demana i prega per una Església propera, acollidora, pobra a l'estil del papa Francesc.

La Pastoral perd un enamorat del turisme i de la pastoral en aquest camp.

L'ARQUEBISBE DE BARCELONA, JOAN JOSEP OMELLA, SERÀ CREAT CARDENAL EL 28 DE JUNY AL VATICÀ

Vols viure en primera persona aquest fet històric?

El Club+Amics de Catalunya Cristiana i Ràdio Estel organitza un pelegrinatge a Roma del **27 al 30 juny**, amb l'acompanyament de Mn. Jaume Aymar

- ✓ **Dimarts 27 de juny:** arribada a Roma i visita de la ciutat
- ✓ **Dimecres 28 de juny:** audiència papal, consistori per a la creació de nous cardenals i visita de cortesia (*visita di calore*) als nous cardenals a les llotges del Vaticà
- ✓ **Dijous 29 de juny:** missa a Sant Pere del Vaticà presidida pel papa Francesc i concelebrada pels nous cardenals, amb motiu de la solemnitat de Sant Pere i Sant Pau
- ✓ **Divendres 30 de juny:** missa d'acció de gràcies presidida pel cardenal Joan Josep Omella i, al vespre, tornada a Barcelona

Preu per persona en règim d'habitació doble: **835 euros**
Suplement individual: **100 euros**

INFORMACIÓ I RESERVES:

Ruth Travel
c/ València, 247, 1r 1a B
08007 Barcelona - Tel. 934 673 244
info@ruthtravel.es

Places limitades per rigorós ordre d'inscripció

S'institueixen els Premis Bisbe Joan Carrera

Els guardons es lliuraran a La Nit de Ràdio Estel i «Catalunya Cristiana» del 2018

Jordi Breu Pañella
President del Memorial Bisbe Joan Carrera

La convocatòria dels Premis Bisbe Joan Carrera respon al treball constant que, des de ja fa uns anys, el Memorial Bisbe Joan Carrera es va plantejar per tal de recordar el bisbe Joan, quan es complien els cinc anys del seu traspàs a la casa del Pare. Ara, des del 2015 com a associació, continuem treballant per mantenir ferma la memòria, el pensament i la figura del bisbe Joan.

Aquell va ser també un moment de trobada de persones i entitats que en diversos moments van conèixer el bisbe Joan en alguna de les seves múltiples iniciatives i en el desenvolupament de la seva tasca pastoral.

Ara, juntament amb *Catalunya Cristiana*, Ràdio Estel i Club+Amics, i amb el suport de l'abadia de Montserrat, Càritas Catalunya i la Direcció d'Afers Religiosos de la Generalitat de Catalunya, impulsem la creació d'aquests premis periodístics, amb motiu que el proper any 2018 es complirà el desè aniversari de la seva mort.

Tres apartats

Els premis estan estructurats en els apartats següents:

—Diàleg Fe i Cultura. Amb aquest guardó es premiaran la difusió de plataformes de diàleg dels cristians amb intel·lectuals, artistes, polítics, així com del paper que l'Església té en el camp de la religiositat popular.

—Inclusió Social. Premiarà la millor difusió de totes aquelles iniciatives que afavoreixin el fet d'integrar a la vida comunitària tots els membres de la societat, més enllà del seu origen, condició social o activitat.

—Joventut, Fe i Discerniment Vocacional. Reconeixerà la millor difusió de les iniciatives a favor de possibilitar una vivència cristiana de la fe en els joves, tant a personalment com comunitàriament, així com de tot allò que contribueixi a un bon acompanyament per al discerniment vocacional, a la llum de la fe, per prendre decisions de vida que corresponguin realment a la voluntat de Déu i al bé de la persona.

Hem triat aquests tres aspectes en ser tres constants importants en les quals el bisbe Joan sempre s'hi va sentir atret i va treballar intensament per donar a conèixer el missatge i la vivència evangèlica en tots els àmbits. A més, va impulsar, des de ben jove, tant la creació d'entitats per la defensa dels drets humans, com la creació d'una cooperativa d'habitatges, residència de gent gran i fins i tot entitats de caire educatiu; sense oblidar la seva dedicació a l'editorial Nova Terra, des d'on va promoure l'edició de llibres de diversos escriptors que després foren reconeguts en el món literari.

Els premis els impulsem des del punt de vista periodístic, donat l'interès que sempre va mostrar el bisbe Joan pels mitjans de comunicació i la seva

El bisbe Joan Carrera.

importància en la difusió del missatge de Jesucrist. Recordem la secció anomenada *Ara mateix...* que va mantenir durant vint-i-cinc anys (1983-2008) a *Catalunya Cristiana* i l'impuls i l'especial atenció que sempre va dedicar a Ràdio Estel. No hem d'oblidar tampoc que era cridat també per diversos mitjans de comunicació per comentar temes tant del món eclesial com social. La seva col·laboració a diferents mitjans de comunicació va ser constant. Volia utilitzar aquests mitjans per propagar el missatge de l'evangeli.

Per això, els premis estan enfocats a distingir aquells treballs periodístics —ja siguin de premsa, ràdio, televisió o internet— amb un format de guió que serveixi per ser difós per algun d'aquests mitjans. També, i per motivar més els participants, estem treballant per poder-los dotar econòmicament i per això hem iniciat converses amb la Direcció General d'Afers Religiosos de la Generalitat de Catalunya, Càritas i el monestir de Montserrat.

El veredict dels premis es donarà a conèixer durant la primavera del 2018 i possiblement el lliurament es realitzarà durant l'edició de La Nit de Ràdio Estel i *Catalunya Cristiana*, donat com n'eren, d'importants, aquests dos mitjans per al bisbe Joan.

Nombrosos actes

Aquests premis estan emmarcats en la preparació d'un seguit d'actes per recordar el bisbe Joan durant tot l'any 2018, en què es compliran els deu anys

sacerdot al mateix monestir. Continuem treballant en l'organització d'aquests i d'altres actes que es duran a terme el proper any.

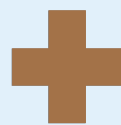
El llegat del bisbe Joan, centrat en el seu missatge i pensament, sempre s'ha fet present en la nostra Església i en el nostre país, oferint sempre un missatge clar que ens ajuda a discernir els signes dels temps i a actuar en conseqüència. Mentre s'arrelava en la realitat parroquial, social i escolar, no deixava d'estar atent a l'evolució del món, mirant més enllà dels límits de la nostra diòcesi i de Catalunya.

La seva rica cultura i el seu pensament el van portar a estar molt atent al món que l'envoltava, tot contemplant des de la seva fe en Crist, esperançadament. Va saber plantejar amb els seus escrits elements de reflexió i diàleg; la claredat i la sinceritat de la seva ploma era molt valorada per molts. En moments difícils o complicats, no perdia el sentit de l'humor; sabia acceptar les situacions que li tocaven viure. La seva grandesa personal el feia estar amb la mateixa naturalitat i respecte amb tota mena de persones, i tractava tothom amb proximitat i afabilitat.

Estar al seu costat, col·laborar amb ell, feia donar el millor d'un mateix, tenint el respecte i el diàleg com a eines de relació. Recordo que el seu despatx i el seu cor sempre estaven oberts; escoltava tothom i tenia les paraules justes per a cada moment. El recordo amb una actitud vital; com deia ell, «possibilista». «Cal estar-hi per poder canviar les coses, si no hi ets, no pots canviar res», afirmava el bisbe Joan.

de la seva mort. El Memorial gaudeix del reconeixement i la benedicció de l'actual arquebisbe de Barcelona, Mons. Joan Josep Omella, i, des de la seva fundació, del cardenal Lluís Martínez Sistach, de qui el bisbe Joan va ser estret col·laborador.

Estem establint contactes amb diverses entitats i personalitats eclesials, socials i culturals per poder organitzar en diversos llocs i en diversos moments actes que recordin el bisbe Joan. Per citar-ne alguns, la celebració d'una santa missa el 3 d'octubre del 2018, quan es compliran els deu anys de la seva mort, i un acte a Montserrat, per recordar el dia en què va ser ordenat

**CERTIFICATS MÈDICS
CARNET DE CONDUIR
NÀUTICA I ARMES**

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR
- PSICOTÈCNICS
- LLICÈNCIA D'ARMES
- LABORALS I ESCOLARS
- NÀUTICA

INFORMEU-VOS-EN:

Tel. 932 188 826
Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n
08006 Barcelona

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de *Catalunya Cristiana* tindran un descompte de 10 euros

www.centromedicoplazamolina.es

Acompanyant projectes de vida

Som – Fundació celebra 30 anys d'existència

Rosa María Jané Chueca

Fins al 1983, quan hi va haver una reforma del Codi de Dret Civil, cap entitat no podia ser tutora de ningú. Per pressió del col·lectiu de pares amb persones amb discapacitat, es va aconseguir el canvi i van començar a sorgir entitats tutelars. El 27 de març del 1987 va néixer Som – Fundació Catalana Tutelar, amb l'objectiu de protegir, cuidar i acompanyar les persones amb discapacitat intel·lectual o del desenvolupament en el seu projecte personal de vida. Com explica el director i gerent de Som – Fundació, Josep Tresserras, «els pares eren conscients que ells es farien grans i que algú havia de continuar aquesta tasca. Ja s'intuïa en aquella època que l'esperança de vida de les persones amb discapacitat començava a créixer».

El 2006 l'ONU va aprovar la Convenció de Drets de Persones amb Discapacitat. Segons Tresserras, «quan es parlava de tutela, es parlava de prendre decisions en substitució de la persona. La convenció diu que ningú no pot prendre decisions per cap persona, sinó que cal donar suport a la persona perquè prengui les seves decisions. És el que fem des de fa molts anys. Quan fas costat a aquestes persones tutelades, els ajudes a desenvolupar els seus projectes de vida. Si algú té un projecte de vida, tu no pots prendre decisions per aquella persona, seria absurd! Es tracta del "seu" projecte de vida, no del teu».

Amb la convenció s'ha donat un canvi, tot i que no s'ha adaptat tota la legislació. Per exemple, la paraula «incapacitat» està desapareixent del llenguatge jurídic i es parla de «processos de modificació de la capacitat», comenta Tresserras.

Com a entitat, apunta el director i gerent de Som – Fundació, «hem apostat per defensar els drets de les persones, cosa que ens ha posicionat dins del nostre àmbit com a entitat de referència». Som – Fundació centra els esforços en tres grans àrees: informació i assessorament sobre la capacitat modificada, la pretutela, i la tutela i altres figures de protecció.

La fundació tutela persones majors de 18 anys, el 68% de les quals amb un grau de discapacitat intel·lectual superior al 65%. Els discapacitats són molt diferents, n'hi ha que són persones molt autònomes i altres tenen discapacitats molt severes i amb moltes necessitats d'ajuda. Fins i tot, explica Tresserras, «en alguns casos tenim unitats familiars perquè algun pare o mare s'ha demenciat i també els atenem».

Un aspecte que caracteritza l'entitat és que té 576 persones tutelades, d'elles, 220 en programes de vida independent. «Són persones», indica Josep Tresserras, «que tenen un projecte de vida, els ajudem a realitzar-lo. Anem a poc a poc, aconseguint petites fites fins a arribar a l'objectiu final: viure de manera independent».

Foto de família en la celebració dels 30 anys. / Hernán de las Heras

Raúl Olivera coordina l'Àrea Social de Som – Fundació. Assegura que és una feina bonica «però molt intensa! També molt variable com ho és la vida de cada persona. Cada persona té unes necessitats diferents, expectatives diferents, situacions diverses... cada dia és una sorpresa el que et poden demanar, el que et poden necessitar...». A més, és un repte a nivell personal perquè «et planteja coses com a treballador i com a persona: què faig jo per fer costat a aquesta persona que està tutelada per la nostra fundació tenint-la en compte, respectant-li els seus drets, protegint-la».

El programa de vida independent «moltes vegades és un risc», reflexiona Olivera, «perquè potser no tenen tota l'ajuda que considerem que haurien de tenir. I, malgrat tot, és la seva elecció. L'experiència que tenim és

JOSEP TRESSERRAS

«Ningú no pot prendre decisions per cap persona, cal fer costat a la persona perquè prengui les seves decisions»

RAÚL OLIVERA

«La societat encara té molt marcat l'assistencialisme i el proteccionisme»

que estan funcionant molt bé aquests projectes».

Treball amb les famílies

Un tema que la fundació treballa al detall és el programa de la pretutela, que funciona des de l'inici. «Abans de la tutela», comenta el director i gerent de Som – Fundació, «els pares o els serveis socials o un jutjat ens demanen, en un moment determinat, que, en un futur, ens ocupem dels seus fills. Quan ens fem càrrec d'una persona sempre és per ordre judicial. Des que algú ens ho demana fins que es fa realitat, passa un temps». Si uns pares joves fan aquesta sol·licitud a la fundació, perfectament poden passar fins a 30 anys, per exemple, fins que es porta a terme. «Durant aquest temps nosaltres no hi intervenim», explica Josep Tresserras, «però ad-

La il·lusió de la Raquel

La Raquel M.T. des de ben petita va estar en un centre de menors. En complir la majoria d'edat va decidir que no volia continuar amb la seva família. La Raquel és una de les persones tutelades per Som – Fundació. Nascuda a Barcelona, en sortir del centre de menors, va anar a parar a Solsona. Però volia anar a la Ciutat Comtal: «La meua il·lusió era viure a Barcelona. A Solsona no hi estava a gust. Vaig lluitar molt per anar a Barcelona. Els ho vaig dir als meus tutors... i se la van jugar perquè vaig venir-hi sense feina.» Va deixar Solsona i una seguretat laboral per començar una nova vida, el seu projecte de vida.

La Raquel té molt clar el que vol. La seva perseverança l'empeny a no desistir. Des de fa set mesos treballa en un hotel i n'està «molt i molt contenta.

La fundació sempre m'ha fet costat i m'ha ajudat». I quina és la il·lusió de la Raquel? «El dia de demà m'agradaria viure amb la meua parella, amb qui ja porto cinc anys, casar-me i tenir el meu fill. Aquest és el meu somni, a poc a poc crec que ho aconseguiré.»

Som – Fundació gestiona un procés de modificació de la capacitat jurídica de la Raquel. Com explica Raúl Olivera, «a la Raquel la van incapacitar totalment, de manera que nosaltres assumim tots els aspectes de la seva vida perquè un jutge així ho va considerar. Però la Raquel ha demostrat que té un perfil d'autonomia molt alt i que hi ha moltes coses de la seva vida en què ella decideix, i per a bé. Per això ha demanat de poder prendre certes decisions i que no siguem nosaltres els

que les prenguem per ella, sinó que l'ajudem a prendre-les però que sigui ella qui hi tingui la darrera paraula: on viu, amb qui viu, on treballa...».

Josep Tresserras posa en relleu que «la legalitat i la realitat de la Raquel ja no concorden. L'estem acompanyant per demanar judicialment, mostrant el seu projecte de vida i les decisions que ha pres, perquè el jutge li modifiqui la incapacitat, perquè ja no sigui total, sinó parcial, per a certs aspectes que a la Raquel li poden resultar complexos». Una de les tasques que Som – Fundació porta a terme és «ajudar les persones per recapacitar-les, és a dir, que judicialment recuperin la capacitat legal de prendre decisions. Prendre, d'alguna manera, les regnes de la seva vida novament».

Voluntariat

Una de les maneres d'ajuda Som – Fundació, a més d'econòmicament, és com a voluntari o col·laborador. Actualment, l'entitat en té uns 70 i són els que «creen aquest afecte, aquest vincle amb la persona tutelada», assenyala Eugènia Muñoz.

Jordi Sala és un dels voluntaris de Som – Fundació. Va començar fa deu anys, quan li van proposar substituir un altre voluntari que acompanyava el Josep Maria als partits del Barça i que ja no podia fer aquest servei. «Ho vaig provar i em va agradar... amb el Josep Maria tenim una relació molt forta, estic molt pròxim a ell. Potser és l'amic amb qui més contacte directe tinc, gairebé parlem cada dia per telèfon. Tenim un tracte molt cordial.»

Van començar la seva relació a partir del futbol, però ja no és només l'esport el que els uneix. «D'ell», subratlla Jordi Sala, «m'impacta que és una persona molt bona, té una bondat natural, no té falsedats. No l'he vist mai enfadat de debò, té una gran capacitat per ser pacient i em sembla fantàstic!». Al llarg dels anys, en Josep Maria ha ensenyat al Jordi «a ser més pacient. I gairebé sempre té molt bon humor. Jo crec que quan perd el Barça jo ho porto pitjor que ell... ell és molt correcte, educat, no perd mai les maneres».

Aquest voluntari està content amb el servei que presta a Som – Fundació i coincideix que la tutela encara és un tema sobre el qual fa falta treballar molt socialment: «A la societat li costa acceptar-ho i també a les famílies, que de vegades són sobreprotectores.»

Pel que fa al voluntariat, Eugènia Muñoz revela que «ens estem plantejant la col·laboració amb altres organitzacions per ampliar el nombre de voluntaris sobretot per aconseguir col·laboracions externes arreu de Catalunya ja que hi ha poblacions fora de l'àrea metropolitana on tenim persones tutelades, però no tenim voluntaris perquè les acompanyin, ampliant el treball en xarxa, per tenir més voluntaris».

molt la família: s'hi manté una relació i la persona que serà tutelada va coneixent la fundació. En el moment en què s'assumeix la tutela el procés és més natural. «No som uns desconeguts que apareixen en la seva vida i que, per ordre judicial, comencen a manar. Ja no som uns desconeguts mutus.» Com subratlla Raúl Olivera, «són els pares els qui ens presenten els seus fills i encara que som una entitat, la persona que serà tutelada ens posa cara i es recorre un primer graó del vincle». A mesura que els pares es fan grans, la relació entre les famílies i la fundació s'intensifica. Amb tot, Josep Tresserras reconeix que el procés és dur perquè «per a la incapacitació, els pares han d'acudir al jutjat a iniciar els tràmits de modificació de capacitat del seu fill. Aquest fet suposa limitar-li la capacitat, i això costa molt, i hi ha pares que per aquí no hi volen passar...».

Sensibilitat social

Encara hi ha molt de desconeixement, a nivell social, sobre el que és la discapacitat intel·lectual i la tutela. «Nosaltres som administradors, no som propietaris dels diners de ningú. No vivim a costa dels diners de ningú, ni de l'herència de ningú. Retem comptes anualment al jutjat i tot ha de quadrar al cèntim», assegura Tresserras. I subratlla que «no podem trencar la confiança de la família ni de la societat. Èticament hem de ser molt transparents: el que manegem de les persones és d'elles, ja sigui la seva salut, la seva vida, el seu patrimoni... per a la societat això és complex de comprendre».

Per a Raúl Olivera, arran de la convenció de l'ONU s'ha anat modificant la percepció del que és la tutela: «Ja no es parla tant de tutela com de fer costat i acompanyar les persones en les seves decisions. Tu no decideixes per aquesta persona sense tenir-la en compte. Això és un canvi de paradigma.» Tot i així,

admet que «la societat té encara molt marcat l'assistencialisme i el proteccionisme. Encara que nosaltres tenim l'obligació de protegir, es tracta d'una protecció sempre preguntant a la persona, respectant-li les decisions, els *tempos...* decidim "amb" la persona i crec que la societat ho va veient. Però és una tasca complexa explicar el que és la tutela, perquè abasta totes les dimensions de la persona».

Josep Tresserras encara afegeix: «Som els invisibles de la societat, perquè és un servei molt específic. Hi ha massa sobreprotecció i paternalisme exacerbats sobre les persones amb discapacitat i hi ha molt de camp per avançar. La societat encara no està preparada i cal fer molta pedagogia.»

Som – Fundació celebra aquest any el trentè aniversari. Mirant enrere i sense perdre de vista el futur més immediat, Eugènia Muñoz, responsable de Comunicació de l'entitat, creu que un dels reptes és «col·laborar amb altres entitats tutelars per donar a conèixer la discapacitat intel·lectual i tota la tasca que fem, i seguir amb la lluita pels drets de les persones tutelades. Un altre tema és poder recuperar el dret a sufragi, que puguin votar, en el cas de la modificació de la capacitat, perquè en molts casos no poden fer-ho».

Per a Josep Tresserras, els propers anys caldrà «continuar treballant el tema de vida independent. I és complex, perquè tenim reptes importants. I, tot, sense oblidar que també aflora el tema de la reflexió ètica, perquè de vegades cal prendre decisions sobre la vida de les persones molt importants: decisions mèdiques, processos d'acompanyament al final de la vida, treballar el tema de valors com a entitat...» I conclou: «Necessitem formar-nos en aspectes ètics i estar molt sensibilitzats, sobretot en tema de drets i tenir molt clar que la persona és el primer i que és el seu projecte de vida el que preval.»

quirim el compromís que quan faltin els pares assumirem la responsabilitat d'aquella persona, d'ajudar-la en la seva vida».

Actualment, el programa de pretutela es manté sobre unes 318 famílies. És un programa molt potent «perquè es tracta de les persones que atindrem en un futur. És un tema de confiança perquè la família, el servei social o qui sigui, et pregunta si ho faràs i tu dius que sí. L'únic compromís és dir: "Jo em refio de tu perquè el dia que jo no hi sigui tu ho faràs bé."»

Aquest programa tranquil·litza

Els voluntaris creen un vincle afectiu amb la persona tutelada.

SOM - FUNDACIÓ
C/ Sant Fructuós, 12
08004 Barcelona
Tel. 932 980 301
www.somfundacio.org

Actualitats científiques

La descongelació del «permafrost» també contribueix al canvi climàtic

Permafrost és un aparaula anglesa que fan servir els científics per indicar un terreny que es manté gelat tot l'any. La seva etimologia és simple: *frost* vol dir «gelada» i *perm* «permanent», o sigui, que roman. Potser ja sabeu quins són els paratges de la terra que reben aquesta designació: tota la part nord dels continents que arriben fins a l'oceà Àrtic, tant de l'Euroasiàtic com de l'Americà, amb Groenlàndia inclosa. En total comprenen uns 16,7 milions de quilòmetres quadrats. També a l'hemisferi sud tenim alguna regió de *permafrost*, però molt reduïda. No ignoreu pas que si ens trobem amb el fenomen del canvi climàtic és, en gran part (per no dir gairebé totalment) a causa dels gasos que anem emetent a l'atmosfera, principalment anhidrid carbònic (com el provinent de la combustió del petroli) que reté part de l'emissió calorífica del sol. El que cal, doncs, per aturar el fenomen d'aquest canvi és principalment evitar que segueixi augmentant aquest compost de carboni.

I com pot influir, doncs, en el canvi climàtic el fet que ara es vagin desgelant aquests terrenys anomenats *permafrost*? Semblaria que el simple fet de desgelar-se no pugui exercir cap acció en aquest aspecte. Doncs la cosa

Els estanys de desgel del «permafrost» estan augmentant en mida y nombre en el paisatge de la vall del riu Sheldrake, al nord del Quebec.

té una explicació senzilla: les restes de plantes i animals contingudes ara en el gel es trobaran en aigua i tot seguit els microbis els aniran descomponent, cosa que tindrà per resultat emissió d'anhidrid carbònic, metà i altres pro-

ductes cap a l'atmosfera. Oi que s'entén? S'han fet càlculs. La vasta regió de *permafrost* de l'hemisferi boreal conté una quantitat de carboni orgànic de prop de 1,45 bilions de tones, o sigui més del doble del que ara tenim im-

mers en l'atmosfera terrestre. I el que han deduït els que n'estan fent l'estudi, a partir dels sensors que han instal·lat, és que, si segueix l'escalfament global com actualment l'estem experimentant, durant aquest segle podria alliberar-se entre un 5 i un 15 per cent del carboni empresonat pels llocs de *permafrost*. Posem-hi, doncs, que la realitat arribi a un 10%, això representaria la incorporació a l'atmosfera d'entre 130.000 i 160.000 tones de carboni, amb totes les conseqüències que suposaria d'escalfament global.

Un dels experts que han fet aquest estudi és Ted Schuur, professor d'Ecologia a Arizona (USA), i ens diu en un article publicat a *Investigación y Ciencia* del mes de març passat que hi ha una Xarxa Terrestre Mundial per al *Permafrost* (de la qual en forma part) que ja ha fet més de 1.000 perforacions

per analitzar com va el desglac. I que els resultats del 2014 i 2015 mostren màxims en diversos punts. I ens parla d'altres resultats que no cal ara detallar. Certament va augmentant el desgel i cal posar-se en guàrdia!

Francesc Nicolau
Professor de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

Tradicions remeieres

L'aquil·lea és una planta cicatritzant excel·lent

L'aquil·lea o milfulles, coneguda popularment com a l'herba de talls (llat., *Achillea millefolium*; cast. *milenrama*) s'ha emprat des de molt antic en les ferides i malalties de la pell i, també, en els dolors hemorroidals i reumàtics, tal com consta en els antics receptaris dels frares: «Les fulles i tronquets bullits (mitja unça per tres petricons d'aigua), estronca la sang procedent de les morenes aplicant compreses. Les fulles col·locades sobre els talls els cura prompte» (T. A., *Receptari*, s. f.) En èpoques pretèrites l'aquil·lea també s'havia usat en la tradició monàstica per a l'elaboració de cervesa en substitució del llúpol i, àdhuc, s'emprava per a la bona conservació del vi.

Els antics caputxins se serviren de l'aquil·lea, una excel·lent planta remeiera que la descriviren així: «Se reconoce por sus tallos rastreros, largos y delgados, por sus hojas formadas de cinco hojas ovales y dentadas, por sus flores amarillas y solitarias, sostenidas por largos pedúnculos, y por sus raíces del grosor de una pluma de escribir. Se emplea esta planta para curar los hemorroides. Para ello se toma cada día por tres veces una infusión y tiene fama de curar las heridas, por eso se conoce con el nombre de hierba de las heridas» (BHC,

Pócimas de capuchino, 62-63). Aquestes propietats remeieres de l'herba de talls suara esmentades ja foren esguardades pel prestigiós metge de l'emperador Carles V i del papa Juli III, D. Andrés de Laguna (†1560), escriví que: «El milefolio es muy

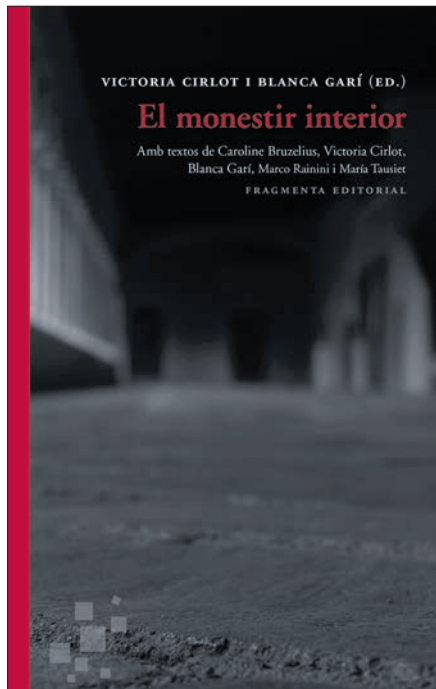
Fra Valentí Serra
de Manresa
Arxiver dels
caputxins

útil contra las efusiones de la sangre, contra las llagas recientes antiguas y enfistoladas» (*Acerca de la materia medicinal*, IV, 104). Santa Hildegarda de Bingen (†1179), doctora de l'Església, escriví sobre les notables propietats anticancerígenes de l'aquil·lea (cf. S. *Hildegardis abbatisae Opera omnia*, Parisiis 1882, p. L. 197, col. 1175, *Diversarum naturalium creaturarum. Liber Primus, de plantis: «De Garwa, millefolium»*).

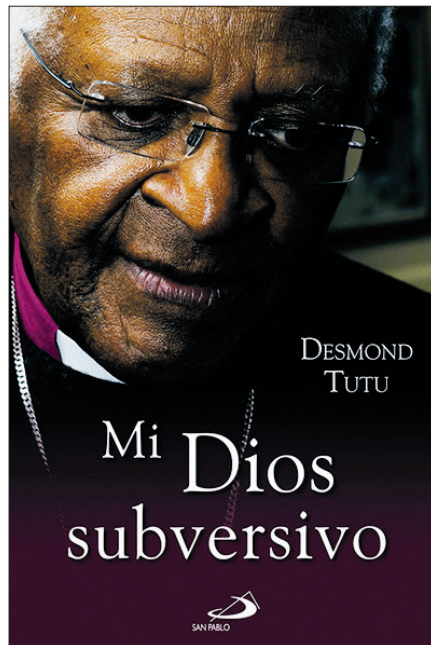
En el bell i magnífic jardí que envolta l'espai dels laboratoris del Dr. Uriach, a Palau-solità, hi ha una col·lecció molt completa de mates d'aquil·lea procedents de diversos punts geogràfics i que haurien estat el goig del prestigiós botànic Pius Font i Quer (†1964) qui recollí una interessant recepta per preparar un vi d'aquil·lea —de particulars propietats tòniques i digestives— que diu així: «El vino de milenrama se prepara con una onza de sumidades floridas y un porrón de vino blanco generoso o vino de Jerez. Se dejan en maceración dichas sumidades durante una semana y se filtra el vino. Se toma una copita después de las comidas, o un poco antes de sentarse a la mesa si ha de obrar como aperitivo» (*Plantas medicinales*, 577). A l'article vinent us parlaré, si a Déu plau, de l'agrimònia o serverola, que és una de les herbes santes més estimada en la nostra tradició remeiera.

VICTORIA CIRLOT i BLANCA GARÍ (ed.)
El monestir interior
Fragmenta, 2017, 136 pàg.

Hi ha una intensa relació entre el lloc i la persona. Així succeeix particularment quan ens aproximem a l'espai de la recerca espiritual. El concepte de *monestir interior* fa referència a una sèrie d'espais i de pràctiques que van més enllà d'una idea unívoca i que insinuen un univers ric de ressonàncies, connotacions i significats, però de difícil accés.

DESMOND TUTU
Mi Dios subversivo
San Pablo, 2017, 112 pàg.

L'arquebisbe Desmond Tutu ha lluitat sempre pels drets humans i contra els prejudicis. Afirmar que «la Bíblia és més revolucionària, més subversiva enfront de la injustícia i l'opressió, que qualsevol manifest o ideologia política». En aquest llibre, parla de l'amor infinit de Déu i del valor infinit de tot ésser humà, amb la claredat que emana de la seva saviesa.

MANUEL NEVADO i JOSÉ GONZÁLEZ
Acompañar en el duelo
Desclée De Brouwer, 2017, 206 pàg.

Aquest volum, adreçat a tots els professionals i cuidadors que acompanyen persones en processos de dol, té com a objectiu oferir-los les eines necessàries per poder desenvolupar la seva tasca. Aquest manual vivencial proposa dinàmiques i exercicis pràctics que posen en funcionament i optimitzen els recursos terapèutics dels professionals.

ANTONI M. MARSAL BONET
Santa Maria de Sarral.
L'església i la vila
Cossetània, 2017, 262 pàg.

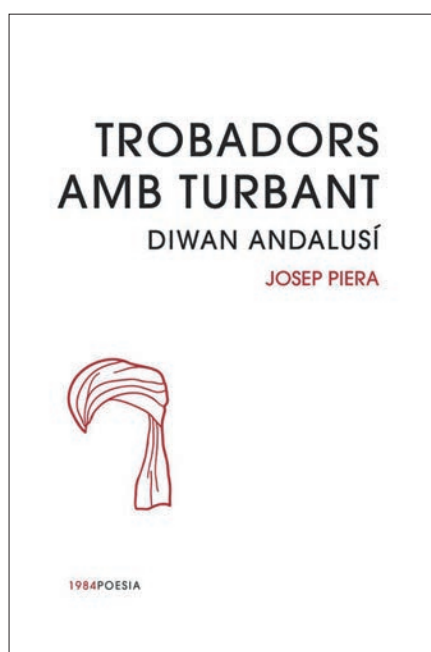
Llibre, molt il·lustrat, sobre l'església de Santa Maria de la població de Sarral (Tarragona), des dels inicis fins als nostres dies. S'hi estudien les diverses etapes arquitectòniques, l'interior i l'exterior del temple, on destaca el timpà romànic, els béns mobles, l'activitat parroquial i també altres edificis religiosos, com l'ermita dels Sants Metges. (Ramón Ribera)

ANNIE BARROWS
La nostra veritat
Amsterdam, 2017, 480 pàg.

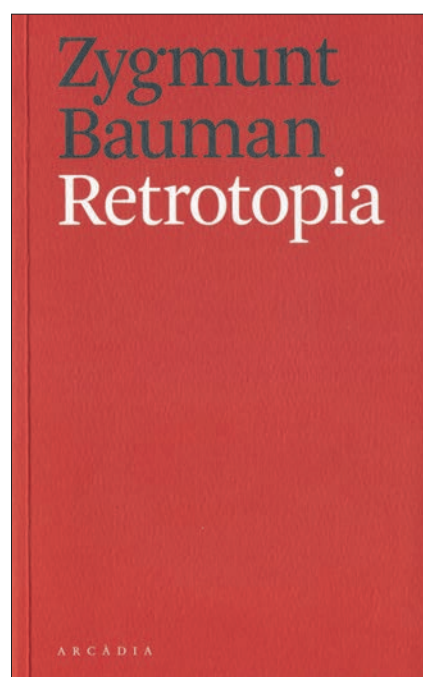
Layla Beck es veu obligada a treballar per primera vegada a la vida després que el seu pare, senador dels Estats Units, deixi de mantenir-la i li trobi una feina. Arriba a Macedònia per escriure la història d'aquesta població. Un cop instal·lada, no triga a descobrir que els seus habitants amaguen històries apassionants que han sobreviscut durant generacions.

JOSEP PIERA
Trobadors amb turbant. Diwan andalusí
Edicions de 1984, 2017, 134 pàg.

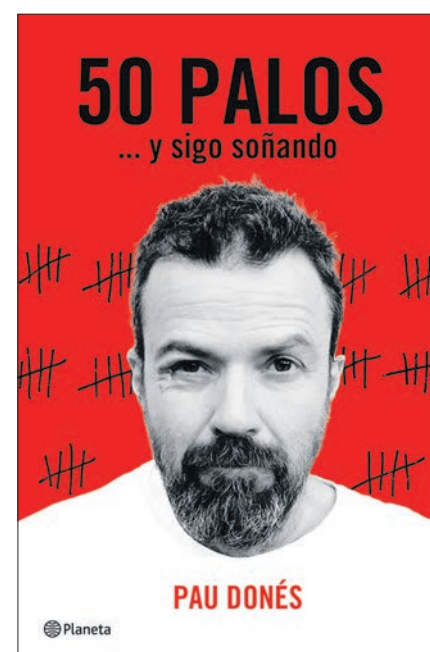
Aquest llibre pot ser llegit com el *diwan* andalusí d'un poeta actual, com una antologia de versos àrabs clàssics que han perdurat en l'imaginari de la tradició posterior. És a dir, de la tradició literària que es va instal·lar al país on ells van viure i van escriure els seus versos. Tot un homenatge i un reconeixement a la perdurabilitat de la paraula poètica.

ZYGMUNT BAUMAN
Retrotopia
Arcàdia, 2017, 222 pàg.

Quan s'ha perdut la fe en la idea de construir una societat alternativa per al futur, la tendència és recórrer a les grans idees del passat que havien estat abandonades. Això és la retrotopia, que s'insereix de ple en la divisió entre el poder i la política, entre la capacitat de fer coses i la de decidir quines cal fer. Zygmunt Bauman analitza el context d'aquest fenomen contemporani.

PAU DONÉS
50 palos... y sigo soñando
Planeta, 2017, 336 pàg.

Aquestes memòries del cantant Pau Donés desprenen optimisme, com la mateixa música de Jarabe de Palo. És un llibre tendre, honest, divertit i àcid. I també emotiu. Una resposta a totes les preguntes que tants periodistes mai no li han fet o que si li han fet no va voler respondre i que ara, després de complir cinquanta anys, s'ha proposat escriure.

Crítica literària

Rescatem Humboldt?

Potser no coneixeu Alexander von Humboldt. Va ser un científic que no va descobrir cap llei i un romàntic que no va desenvolupar cap art. I, tanmateix, va ser justament per aquesta doble condició de científic i romàntic que les seves obres van marcar les patums científiques, polítiques i artístiques del segle XIX. Lluny del positivisme estricte que aleshores dominava, i que ho classificava tot, Humboldt ho relacionava tot, tant si eren realitats físiques com socials, d'abast local o global. Colonització, desforestació, erosió del sòl i nivell freàtic eren una mateixa cosa i emparentava una planta dalt del Chimborazo, a l'Equador, amb una d'alpina o una d'àrtica. I, a la selva de l'Orinoco, entre els xiscles dels micos, les urpes dels jaguars i les mandíbules dels cocodrils va tenir una primera idea de la teoria de l'evolució de Darwin. Coses tan evidents avui dia com inimaginables l'any 1800.

Doncs bé, acaba de sortir la traducció a l'espanyol (no al català, ai las!) de la biografia que n'ha fet l'escriptora Andrea Wulf amb l'ànim de treure'l de l'oblit, si més no, diu, en el món anglosaxó. Fet i fet, Humboldt és àmpliament conegut en el món acadèmic,

ANDREA WULF

La invención de la naturaleza

El nuevo mundo de Alexander von Humboldt

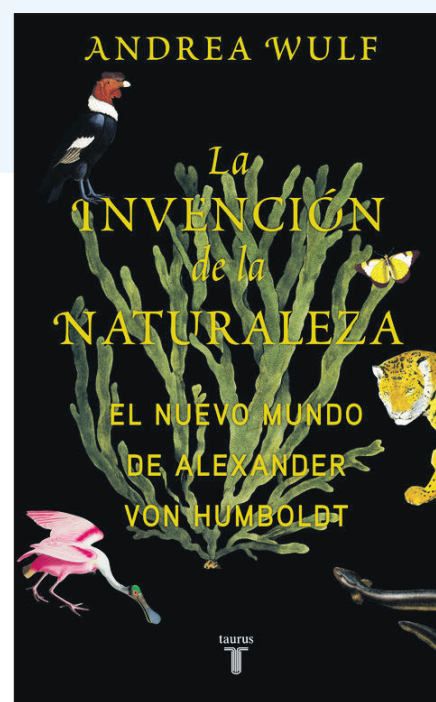
Taurus, 2016, 498 pàg.

i també en diversos països on va fer estada. I a Catalunya, però? A algú li sona que li'n parlessin a l'institut, com bé que ho feien amb Darwin, Newton o, fins i tot, Goethe?

Ja us ho dic jo: no. I segurament aquesta combinació d'esperit científic i romàntic, de barrejar el món extern, objectiu, de les dades amb el món intern, subjectiu, de la imaginació i dels sentiments no hi ha ajudat gens. Newton va formular les lleis del moviment i la gravitació universal, i Darwin la teoria de l'evolució. Goethe va escriure *Faust*, *Viatge a Itàlia* i *Les desventures del jove Werther*, amb edició en català de fa anys i panys. I Humboldt ni va formular, com hem dit, cap teoria, ni cap de les seves obres (començant per la més coneguda, *Cosmos*) té, avui, traducció al català.

I, així i tot, val la pena descobrir Humboldt. Per la seva visió integra-

da del món, i per la importància que donava a la repercussió global de tot fet local, i a la inversa, n'hi ha que hi han vist el primer ecòleg. Als geògrafs ens agrada veure-hi el fundador de la biogeografia: el primer a relacionar la vegetació amb la geografia, i a representar-ho amb els estats de vegetació que, sovint sobre el Montseny, trobem als llibres de text d'avui. Humboldt escrivia sobre geologia, mineralogia, astronomia, paleontologia, zoologia, botànica, geografia i història, i ho amania, a sobre, amb les seves emocions. I això quan tot tendia a l'especialització objectiva. El seu nom ressona per la toponímia de mig món, des del corrent de Humboldt fins al nom de rius i muntanyes, i alhora no en sabem gran cosa. Si tant ens agrada parlar de visions holístiques, globals i integrades, editem i llegim Humboldt. I, tot sigui dit de passada, en català, si us plau.

David Claret
Arquitecte i geògraf
dvclaret@hotmail.com

Crítica cinematogràfica

Jo et cuidaré

LOVING: Jeff Nichols
DIRECTOR: JEFF NICHOLS
INTÈRPRETS: Joel Edgerton, Ruth Negga, Michael Shannon, entre altres
MÚSICA: David Wingo
GÈNERE: drama
123 minuts
Estats Units, 2017

Fa uns anys, el jove Jeff Nichols va dirigir una pel·lícula extraordinària, *Mud*, en la qual narrava la fascinació absorbent d'uns infants davant d'un fugitiu de la llei que, a pesar de les aparences, tenia una generositat amagada. La pel·lícula confirmava el talent d'un jove director capaç de tractar temes humans amb profunditat, classe i senzillesa.

En la seva darrera obra, *Loving*, Nichols ens en deixa una bona mostra explicant una història real amb una eficàcia excel·lent.

La Mildred i el Richard Loving són una parella molt enamorada. Esperen un fill i contrauen matrimoni a Virgínia el 1958.

El seu matrimoni és interracial, el Richard és blanc i la Mildred, negra; per això són arrestats, empresonats i obligats a sortir de l'estat durant 25 anys per eludir la presó.

En aquest exili incompreensible es veuen obligats a viure en unes condicions molt precàries ajudats per la solidaritat de persones bones. Tenen dos fills més i el seu matrimoni, a pesar d'unes persecucions incompreensibles per una llei injusta, cada dia és més fort.

Enmig d'aquesta situació inexplica-

ble i trista, uns joves advocats blancs i diferents amics, blancs i negres, els ajuden a guanyar la batalla legal que permeti l'amor entre dues persones que s'estimen de veritat.

El film de Nichols desborda bones intencions, però també bon cinema. En mans d'un altre director, l'obra hauria tingut el perill de convertir-se en una epopeia antiracista amb blancs molt dolents, negres molt bons i un Ku Klux Klan amenaçant.

Nichols opta per la sobrietat, la subtilitat i la contenció per explicar una història plena de valors humans, amb el suport d'uns actors capaços de transmetre sentiments sense cap estridència.

Explicada amb un ritme asossegat, encara que la història és desasossegant,

la pel·lícula fa un elogi de la família, de l'amor fidel capaç de lliurar-se generosament i sense condicions, tenint cura l'un de l'altre; hi ha una defensa de la bondat humana, que es troba amagada al cor dels éssers humans, blancs o negres. Hi trobem també una apologia de la solidaritat i la no-violència (no en

va al film hi ha alguna imatge de Luther King) com a instruments per aconseguir canvis profunds. Hi ha una condemna tranquil·la de la utilització del que és religiós per perpetuar el racisme... sorprèn, doncs, veure-hi una col·lecció de valors humans explicats sense cap rubor en uns temps que sembla que aquesta defensa està passada de moda.

I tot això tractat amb un estil clàssic, serè, sense clixés, sense efectes especials, gens estrident. Nichols ens convida a mirar la pantalla amb la mirada comprensiva i esperançada de l'esposa (una Ruth Negga, excepcional).

Quan el jove advocat pregunta a l'espòs què vol que digui al Tribunal Suprem, en defensa seva, el Richard (extraordinari Joel Edgerton) respon: «Digui-li al jutge que estimo la meua dona.» Res més, no hi ha cap resposta més gran, bonica i sàvia davant d'una societat entestada a censurar l'amor, un amor senzill que es manifesta en gestos quotidians com ara abraçar-se, besar-se, donar-se la mà i estar junts, expressant així, el compromís de cuidar-se mútuament.

El film recorda el cinema de John Ford, un cinema tan vibrant com serè que cantava la bondat de l'ésser humà i la família com a eix vertebrador de la vida. Hereva dels grans clàssics, a *Loving* ens trobem davant d'una pel·lícula delicada, senzilla, humil, humana... i d'un molt bon cinema.

Josan Montull
Salesià

Des del carrer

Fra Ibrahim Alsabagh, rector de Sant Francesc a Alep (Síria)

«La nostra presència és una esperança per a la gent»

Ignasi Miranda
Rosa María Jané Chueca

Recentment va passar per Catalunya el franciscà Ibrahim Alsabagh, rector de Sant Francesc a Alep. Aquest religiós natural de Damasc va donar testimoni, convidat pel moviment Comunió i Alliberament, de la duresa d'un conflicte que només ha causat desplaçaments, mort, dolor i pobresa. Malgrat tot, el P. Ibrahim intenta que l'esperança continuï guanyant terreny en un país que la necessita especialment.

Quina és la situació d'Alep?

El 22 de desembre del 2016 hi va haver un gran salt qualitatiu, quan els grups armats que ocupaven la part est de la ciutat van ser expulsats d'Alep. Avui ens sentim més lliures, en el sentit que no tenim míssils caient sobre els nostres caps i tenim més

tranquil·litat. Però, d'altra banda, les condicions de vida no han canviat. Gairebé no tenim electricitat, l'aigua va i ve... tenim un 90% d'atur, una xifra molt alta. Moltes famílies viuen en condicions molt difícils i això augmenta la pobresa.

Davant d'aquests reptes, com treballeu?

El que intentem fer és socórrer tot el que es pugui aquesta pobra gent que tan pateix amb el pa quotidià. Per a això, depenem totalment de l'ajuda humanitària. Hem impulsat 33 projectes d'ajuda i de reconstrucció per al país. Procurem tirar sempre endavant per respondre a les necessitats bàsiques de la gent. També oferim servei espiritual: el servei de la Paraula i dels sagraments, portar consol a la gent, visitar les famílies... especialment les més febles, amb ferides físiques o psicològiques. Aquesta feina no resulta gens senzilla. Abans

«Cada dia descobrim noves ferides a l'ànima i al cos de les persones»

érem força germans, ara tan sols en som quatre, la qual cosa comporta una fatiga més gran. Preguem per les vocacions perquè a Síria hi ha hagut una disminució de cristians i hi ha menys vocacions que en el passat. Per a nosaltres, és un gran repte. Malgrat el nostre nombre limitat, procurem donar el màxim.

Vosaltres treballeu a les «perifèries» de què ens parla Francesc?

Alep és considerada la perifèria del món. Tenim un gran sofriment que

tothom coneix. Cada dia descobrim ferides noves, ferides profundes a l'ànima i al cos de les persones.

Malgrat tot, és possible l'esperança?

La nostra presència a Alep és una esperança per a la nostra gent, no tan sols per als cristians, també per als musulmans. N'hi ha prou veient l'hàbit i la gent es tranquil·litza perquè sap que hi ha algú que l'estima. És fonamental aquest concepte: algú que pensa en l'altre, que guareix l'altre, que pensa en el bé material, però també en l'espiritual... intentem ser missatgers d'aquesta esperança, missatgers de l'alegria i la pau. L'alegria i la pau són el resultat de la resurrecció de Jesús. Sentim això en el nostre cor i cerquem alimentar i augmentar aquesta alegria i aquesta pau en el cor de les persones que pateixen, com tantes d'altres pateixen a les perifèries del món.

Com és la fe dels cristians sirians?

La nostra gent és creient, practicante, fidel... vivim contínuament en risc perquè podem ser atacats per la nostra fe, però no abandonem la nostra Església perquè el Senyor és font de salvació.

Heu après a conviure amb la por?

La por hi és. Tenim aquest sentiment, no podem evitar-lo. Amb els ulls del cos veiem que aquesta crisi és llarga, aquesta guerra volguda per alguns bàndols és molt llarga i serà llarga com la guerra civil al Líban o la guerra de l'Iraq. Amb els ulls del cor, amb els ulls de la fe, sabem que el qui té les regnes de la història és el cavall blanc, Nostre Senyor, que és el qui ens dona la força per donar testimoni en aquesta dificultat, en aquestes tenebres, de la seva resurrecció i de la seva victòria.

Què podem fer per als cristians sirians?

Abans que res vull donar les gràcies als mitjans catòlics perquè ens donen veu a les perifèries del món. És una gràcia per a nosaltres que es parli d'Alep, de Síria. Demanem als germans i germanes en la fe que preguin per nosaltres i que ens ajudin. Aprofitem per agrair-los l'ajuda que ens envien, especialment a través de la col·lecta del Divendres Sant.

Rauxa

Cants populars per a Déu

Eduard Brufau

Dins del ric panorama del cant de l'Església catòlica, els pobles del sud-oest d'Europa han preservat no sense dificultats el tresor del cant religiós popular, sovint polifònic. Si el gregorià és el cant litúrgic per excel·lència, sobretot en l'àmbit monàstic, des de fa segles les terres de l'arc mediterrani, des de Múrcia fins a Còrsega i Sardenya, han fet del cant popular la seva peculiar manera d'adreçar-se a Déu. En l'esmentat àmbit geogràfic les melodies religioses tradicionals solen ser més aviat ornamentades, normalment a diverses veus, interpretades sovint per homes, poques vegades acompanyades d'instruments i transmeses de manera oral.

A Catalunya aquesta antiga tradició havia estat molt

poc estudiada i se'n coneixien pocs exemples; tanmateix, els darrers anys un equip de musicòlegs ha trobat, primer al Pallars i després a la plana de Lleida, una colla d'homes de certa edat que havien cantat, o que fins i tot encara canten, durant els oficis litúrgics a la manera més tradicional de l'Europa del sud. De resultes d'aquest interessant descobriment s'han editat dos llibres, *Cantadors del Pallars* i *Los Cantadors*, que inclouen part dels enregistraments. Dels entrevistats sorprèn la capacitat d'interpretar —de memòria i amb melodies no sempre fàcils— peces llatines, com ara un impressionant *Magnificat*. Els musicòlegs han fet la seva feina, ara toca a l'Església prendre consciència d'aquest patrimoni litúrgic i fer-lo reviure.